



САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБА



ЖИЛИЙН ТАЙЛАН 2019



Санхүүгийн мэдээллийн алба нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд заасны дагуу Монгол Улсын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс ирүүлсэн мөнгө угаах гэмт хэрэг, түүнд холбогдох гэмт хэрэг, зөрчил болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой мэдээллийг хүлээн авах, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, шаардлагатай тохиолдолд дүн шинжилгээний үр дүнг эрх бүхий хууль сахиулах байгууллагад шилжүүлэх үндсэн чиг үүрэгтэйгээр Монголбанкны дэргэд байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байна.

Санхүүгийн мэдээллийн албаны талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг
<https://fiu.mongolbank.mn/> цахим хуудаснаас авна уу.

Санхүүгийн мэдээллийн алба, Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага Тойруу 3, 15160

Утас: (976-11) 32 34 34, Факс: (976-11) 31 14 71, И-мэйл: fiuforpublic@mongolbank.mn

АГУУЛГА

АНГЛИ НЭР ТОМЬЁОНЫ ТАЙЛБАР	6
ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР	6
ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДАЛ	7
САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБАНЫ ДАРГЫН МЭНДЧИЛГЭЭ	8
САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБА	10
САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБАНЫ БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ	11
БҮЛЭГ 1. ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ	13
1.1 Дотоодын хууль, эрх зүйн баримт бичгүүд	13
1.2 Олон улсын эрх зүйн баримт бичгүүд	14
БҮЛЭГ 2. МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДЭЭС МЭДЭЭЛЭЛ ХҮЛЭЭН АВАХ, ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ	16
2.1 Мэдээлэл цуглуулах	16
2.2 Мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх	19
2.3 Мэдээлэл солилцох	20
2.3.1 Дотоодын байгууллагатай мэдээлэл солилцох	20
2.3.2 Гадаадын байгууллагатай мэдээлэл солилцох	21
БҮЛЭГ 3. ДОТООД БА ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА	22
3.1 Дотоод хамтын ажиллагаа	22
3.1.1 Үндэсний зөвлөл	22
3.1.2 Хамтын ажиллагааны зөвлөл	25
3.2 Гадаад хамтын ажиллагаа	28
3.2.1 ФАТФ болон АНДМУТБ	28
3.2.2 ЭГМОНТ бүлэг	30
3.2.3 Харилцан ойлголцлын санамж бичиг	30
3.3 Олон улсын хамтын ажиллагааны техник туслалцаа	31
БҮЛЭГ 4. ЧАДАВХЫГ БЭХЖҮҮЛЭХ, НӨӨЦ БОЛОЛЦООГ САЙЖРУУЛАХ	33
4.1 Комплаенс ба сургалт	33
4.2 СМА-аас холбогдох байгууллагуудад хийсэн сургалт, семинар	35
БҮЛЭГ 5. ТИПОЛОГИЙН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ КЕЙС	37
5.1 Типологи 1	37
5.2 Типологи 2	38
БҮЛЭГ 6. МЭДЭЭЛЛИЙН СИСТЕМИЙН БҮТЭЦ	39
6.1 СМА-ны дотоод мэдээллийн системийн бүтэц	39
6.2 СМА-ны программ хангамж	40
6.3 GoAML программ хангамжийн тухай	41
6.4 Бусад	41

БҮЛЭГ 7. ҮНДЭСНИЙ ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ 42**БҮЛЭГ 8. АНДМУТБ ХАРИЛЦАН ҮНЭЛГЭЭ БОЛОН ОУХАХБ-ЫН ДҮГНЭЛТ 44**

8.1. АНДМУТБ-ийн мөнгө угаах тогтолцоог үнэлэхтэй холбоотой харилцан үнэлгээ	44
8.1.1. АНДМУТБ-ийн Монгол Улсад хийсэн харилцан үнэлгээ	44
8.1.2. Харилцан үнэлгээний үр дүнг сайжруулах зорилгоор 2017-2019 онуудад авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	46
8.1.3. Үзүүлсэн ахиц дэвшлээс үүдэн үнэлгээг ахиулах нь	47
8.2 ОУХАХБ болон ФАТФ-аас Монгол Улсад хийсэн дүгнэлт	48
8.2.1. ОУХАХБ-ийн дүгнэлт	48
8.2.2. ФАТФ-аас Монгол Улсыг хяналтанд оруулсан тухай мэдэгдэл	48
8.2.3. ФАТФ-ын хяналтаас гарах ажлын төлөвлөгөө	48
8.3. ФАТФ-ын жагсаалтын нөлөө	49

БҮЛЭГ 9. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ 50

9.1 Банкны МУТСТ үйл ажиллагааны хяналт шалгалт	51
9.2 Банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд хийгдсэн хяналт шалгалт	51

ХАВСРАЛТ 53

ЗУРАГНЫ ЖАГСААЛТ

Зураг 1.	СМА-ны цуглуулах мэдээллийн төрөл	16
Зураг 2.	Бэлэн мөнгө болон гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тайлангийн тоо /2017-2019/	17
Зураг 3.	Сэжигтэй гүйлгээний тайлангийн тоо /2017-2019/	17
Зураг 4.	2017-2019 онд хүлээн авсан гаалийн мэдүүлгийн тайлангийн тоо болон алт тушаалтын тоо	18
Зураг 5.	СГТ, дүн шинжилгээ хийгдсэн болон хийгдэж байгаа СГТ-гийн тоо /2017-2019/	19
Зураг 6.	СМА-ны эрх бүхий байгууллагуудтай мэдээлэл солилцсон байдал	20
Зураг 7.	Үндэсний зөвлөлийн бүтэц	22
Зураг 8.	Хамтын ажиллагааны зөвлөлийн бүтэц	25
Зураг 9.	ҮЗ, ХАЗ-ийн хуралдсан байдал /2017-2020/	26
Зураг 10.	СМА-аас зохион байгуулсан сургалт, семинар болон оролцогчдын тоо /2008-2019/	35
Зураг 11.	Бусад байгууллагатай хамтран зохион байгуулсан сургалт, семинар болон оролцогчдын тоо /2008-2019/	35
Зураг 12.	СМА-нд ирүүлэх тайлангийн шаардлага	39
Зураг 13.	СМА-ны дотоод мэдээллийн системийн бүтэц	40
Зураг 14.	GoAML программ хангамжийн үйлдлүүд	41
Зураг 15.	МУТСТ чиглэлээр хяналт шалгалт хийх үйл ажиллагаа	50

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.	2017-2019 онд хүлээн авсан БМГТ болон ГТТГТ-гийн тоо	17
Хүснэгт 2.	Эгмонт сүлжээгээр мэдээлэл солилцсон байдал	21
Хүснэгт 3.	Техник хэрэгжилтийн үнэлгээний үр дүн – 2017 он	45
Хүснэгт 4.	Үр дүнтэй байдлын үнэлгээний үр дүн – 2017 он	46
Хүснэгт 5.	Харилцан үнэлгээний тайлангаар хангалтгүй үнэлгээ авсан Техник хэрэгжилтийн үнэлгээг ахиулсан	47
Хүснэгт 6.	Ажлын төлөвлөгөөний төсөлд тусгасан ажлууд	49
Хүснэгт 7.	Банканд хийгдсэн хяналт шалгалтын тоо /2017-2019/	51
Хүснэгт 8.	Банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд хийгдсэн хяналт шалгалтын тоо /2017-2019/	52

ХАВСРАЛТЫН ЖАГСААЛТ

Хавсралт 1.	Бусад орны СМА-нуудтай байгуулсан Харилцан ойлголцлын санамж бичиг (ХОСБ)	53
Хавсралт 2.	Төрийн болон төрийн эрх үүргийг хэрэгжүүлэгч төрийн бус байгууллага, өөрөө удирдах байгууллагуудад чиглэсэн соён гэгээрүүлэх ажлын үр дүн	54
Хавсралт 3.	СББМҮҮ-дэд хийсэн сургалт, семинар, форум, хэлэлцүүлэг, уулзалтын мэдээлэл	55
Хавсралт 4.	Техник туслалцаа	58
Хавсралт 5.	СББМҮҮ-д хүрч ажиллах ажлын хүрээнд хийсэн сургалтууд	59
Хавсралт 6.	Хамтарсан хяналт шалгалтын хүрээнд хийсэн уулзалтууд	59
Хавсралт 7.	Хуульч, нотариатч, нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч нарт хийсэн хяналт шалгалт	60
Хавсралт 8.	СМА-ны ажилтнуудын 2018-2019 онд оролцсон дотоод арга хэмжээний жагсаалт	60
Хавсралт 9.	СМА-ны ажилтнуудын 2018-2020.I онуудад оролцсон гадаад арга хэмжээний жагсаалт	62
Хавсралт 10.	Монгол улсын ФАТФ-ын техник хэрэгжилтийн болон үр дүнтэй байдлын үнэлгээний цаг хугацааны матриц (2007-2020)	63

АНГЛИ НЭР ТОМЬЁОНЫ ТАЙЛБАР

Товчлол /Англи/	Нэр томьёо /Англи/	Товчлол /Монгол/	Нэр томьёо /Монгол/
AML/CFT	Anti-money laundering/ countering financing of terrorism	МУТСТ	Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх
APJG	Asia Pacific Joint Group	АНДХБ	Ази, Номхон далайн хамтарсан бүлэг
APG	Asian Pacific group on Money Laundering	АНДМУТБ	Ази, Номхон далайн мөнгө угаахтай тэмцэх бүлэг
BNI	Bearer negotiable instrument	ШТХ	Шилжих төлбөрийн хэрэгсэл
CC	Cooperation council	ХАЗ	Хамтын ажиллагааны зөвлөл
CFT	Countering financing of terrorism	ТСТ	Терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх
DNFBP	Designated non-financial business providers	СББМҮҮ	Санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч
EAG	Euro-Asia group	ЕАМУТБ	Евро-Азийн мөнгө угаахтай тэмцэх бүлэг
FSRB	FATF-style regional bodies	ФТБНБ	ФАТФ-ын төрлийн бүс нутгийн байгууллага
FATF	Financial action task force	ФАТФ	Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага
FIU	Financial information unit	СМА	Санхүүгийн мэдээллийн алба
FUR	Follow-up report		Явцын тайлан
IO	Immediate outcomes	ШХ	Шууд хэрэгжилт
ICRG	International cooperation review group	ОУХАХБ	Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлэг
MER	Mutual evaluation report	ХҮТ	Харилцан үнэлгээний тайлан
NC	National council	ҮЗ	Үндэсний зөвлөл
PEP	Politically exposed person	УТНБЭ	Улс төрд нөлөө бүхий этгээд
POPR	Post observation period report		Ажиглалтын дараах тайлан
	Progress report		Ахицын тайлан
RBA	Risk based approach	ЭСА	Эрсдэлд суурилсан аргачлал
VASP	Virtual asset service provider	ВХҮҮ	Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АНДМУТБ	Ази, Номхон далайн мөнгө угаахтай тэмцэх бүлэг
АНДХБ	Ази, Номхон далайн хамтарсан бүлэг
БМГТ	Бэлэн мөнгөний гүйлгээний тайлан
ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага
ГТТГТ	Гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тайлан
НҮБ	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага
МУТСТ	Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх
МУТС	Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх
ОУХАХБ	Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлэг
СББМҮҮ	Санхүүгийн бус бизнес, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч
СМА	Санхүүгийн мэдээллийн алба
СГТ	Сэжигтэй гүйлгээний тайлан
УТНБЭ	Улс төрд нөлөө бүхий этгээд
ҮЗ	Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх Үндэсний зөвлөл
ФАТФ	Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага
ХАЗ	Хамтын ажиллагааны зөвлөл
ХЗХ	Хадгаламж, зээлийн хоршоо



ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДАЛ

Мөнгө угаах болон терроризмыг
санхүүжүүлэхтэй тэмцэх
Монгол Улсын тогтолцоонд
гарсан өөрчлөлтүүдийн
он цагийн дараалал

2004.06 | Монгол Улс АНДМУТБ-д
гишүүнээр элсэв.

2006.07.08 | Монгол Улсын анхны Мөнгө угаах болон
терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх
тухай хууль батлагдав.

2006.11.29 | Санхүүгийн мэдээллийн алба
байгуулагдав.

2007.07.01 | Монгол Улсын анхны Харилцан үнэлгээг
АНДМУТБ хийв.

2008.01.01 | СМА нь хуульд заасан тайлан,
мэдээллийг хүлээн авч эхлэв.

2009.05.29 | Монгол улс Эгмонт бүлэгт
гишүүнээр элсэв.

2011.06 | Монгол Улс МУТСТ хяналтын тогтолцоог
сайжруулах үүрэг хүлээв.

2013.05.31 | МУТСТ тухай хуулийг шинэчлэв.

2017.09.05 | АНДМУТБ-ээс Монгол Улсын 2 дахь
шатны харилцан үнэлгээг хийв.

2018.04.26 | Мөнгө угаах болон терроризмыг
санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд
нэмэлт өөрчлөлт оруулав.

2019.10 | Монгол Улс ФАТФ-ын стратегийн
дутагдалтай орны жагсаалтад оров.

2020.01 | СМА нь СББМҮҮ-ээс хуульд заасан тайлан,
мэдээллийг авч эхлэв.

2020.02 | ФАТФ-аас өгөгдсөн нийт үүрэг
даалгаврын 50%-ийг биелүүлэв.

2020.04 | Монгол Улс Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ
хийж байна.

2020.05 | АНДХБ-т цахимаар үлдсэн ажлуудаа
хамгааллаа.

2020.06 | ФАТФ-аас өгөгдсөн 6 ажлын үүрэг
даалгаврыг биелүүлэв.

САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБАНЫ ДАРГЫН МЭНДЧИЛГЭЭ

Эрхэм хүндэт уншигч танд Санхүүгийн мэдээллийн албанаас гаргаж буй анхны жилийн тайлан хүрэх өдрийн мэндийг хүргэе.

Санхүүгийн мэдээллийн алба нь 2006 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдөр Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн дагуу байгуулагдсан бөгөөд хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах, Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог олон улсын стандарт, шаардлагад нийцүүлэх, улмаар банк, санхүүгийн системийн тогтвортой байдал, найдвартай ажиллагааг хангахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлж ирлээ.

Энэхүү жилийн тайлангаар бид Санхүүгийн мэдээллийн албаны үйл ажиллагааны талаарх танилцуулга, 2019 онд хийсэн ажлууд болон Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцоог бэхжүүлж сайжруулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн ажлуудын талаар танилцуулахыг зорив.

Үндсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх хүрээнд Санхүүгийн мэдээллийн алба нь 2019 онд мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс 20 сая төгрөг болон түүнээс дээш дүнтэй нийт 562,926 бэлэн мөнгөний гүйлгээ болон 131,715 гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээ, 2,385 сэжигтэй гүйлгээний мэдээлэл хүлээн авсан бол хилээр бэлнээр нэвтрүүлсэн 15 сая төгрөгөөс дээш дүнтэй нийт 11,870 гаалийн мэдүүлэг хүлээн авчээ. 2019 онд хүлээн авсан сэжигтэй гүйлгээний тоог 2018 онтой харьцуулахад 49 хувиар, гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тоо 4 хувиар, гаалийн мэдүүлгийн тоо 8 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна. Тайлант хугацаанд нийт 84 сэжигтэй гүйлгээний мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, 48 сэжигтэй гүйлгээний мэдээллийг эрх бүхий хууль сахиулах байгууллагад шилжүүлжээ. Түүнчлэн мөнгө угаах, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр дотоодын эрх бүхий байгууллагууд болоод гадаад улсын ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхэлдэг байгууллагуудтай хууль тогтоомжийн хүрээнд мэдээлэл солилцож, хамтран ажиллалаа.

Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцоог олон улсын стандартад нийцүүлж, хуулийн үйлчлэх хүрээг өргөжүүлэх, хяналт шалгалтыг эрсдэлд суурилсан хэлбэрт шилжүүлэх, харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагааг эрсдэлд суурилан гүйцэтгэх, хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолтуудыг олон улсын стандартад нийцүүлэх, хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагыг эрс чангатгах чиглэлээр тодорхой ажлуудыг зохион байгууллаа. Мөн холбогдох төрийн байгууллагууд, мэдээлэх үүрэгтэй этгээд болон олон нийтэд

зориулан мэдлэг, мэдээлэл түгээх ажлуудыг хийж гүйцэтгэн, хэвлэмэл бүтээгдэхүүн, брошур хэвлэж тараах, уулзалт, сургалт семинар зохион байгуулах зэрэг соён гэгээрүүлэх ажлуудыг хийв.

Энэ нэг жилийн хугацаанд Санхүүгийн мэдээллийн албаны ажилтнуудын чадавхийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр олон улсын байгууллагуудаас техник туслалцаа авах ажлыг үргэлжлүүлэн зохион байгуулсан бөгөөд мэдээлэл хүлээн авах, дүн шинжилгээ хийх ажлыг олон улсын түвшинд хүргэх зорилгоор мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэхэд зориулж тусгайлан хөгжүүлсэн програм хангамж худалдаж авах гэрээ байгуулж, албаны орон тоог нэмэгдүүлэх ажлыг эхлүүлэв.

Ази, Номхон далайн бүсийн мөнгө угаахтай тэмцэх байгууллагаас Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцооны хоёр дахь удаагийн үнэлгээг 2016-2017 онд хийсэн бөгөөд харилцан үнэлгээний үр дүн, манай улсын зүгээс авч хэрэгжүүлсэн ажлуудаар шууд хэрэгжилтийн болон техник хэрэгжилтийн зөвлөмжүүдийн үнэлгээг ахиулсан. Гэсэн хэдий ч Монгол Улсыг Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага (ФАТФ)-ын стратегийн дутагдалтай орнуудын жагсаалтад 2019 оны 10 дугаар сард оруулсан. Иймээс 2019 он бол манай албаны хувьд төдийгүй Монгол Улсын хувьд ФАТФ-ын “Өргөтгөсөн эрчимтэй хяналт”-аас гарах хүнд бөгөөд амаргүй сорилттой нүүр тулсан жил байлаа.

Монгол Улс ФАТФ-ын хяналтаас бүрэн гарах зорилгоор 2021 оны 5 дугаар сар хүртэл авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг тусгасан үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг ФАТФ-тай хамтран боловсруулсан. Санхүүгийн мэдээллийн албаны хувьд хуульд заасан үндсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх, төлөвлөгөөнд тусгасан ажлуудыг богино хугацаанд, чанартай гүйцэтгэх ажлыг зохион байгуулж, оролцогч байгууллага хоорондын үйл ажиллагааг уялдуулах, нэгтгэх чиглэлээр өөрийн хүч, нөөц бололцоог дайчлан ажиллах болно.

САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН

АЛБАНЫ ДАРГА

Б.БАТБААТАР



САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБА

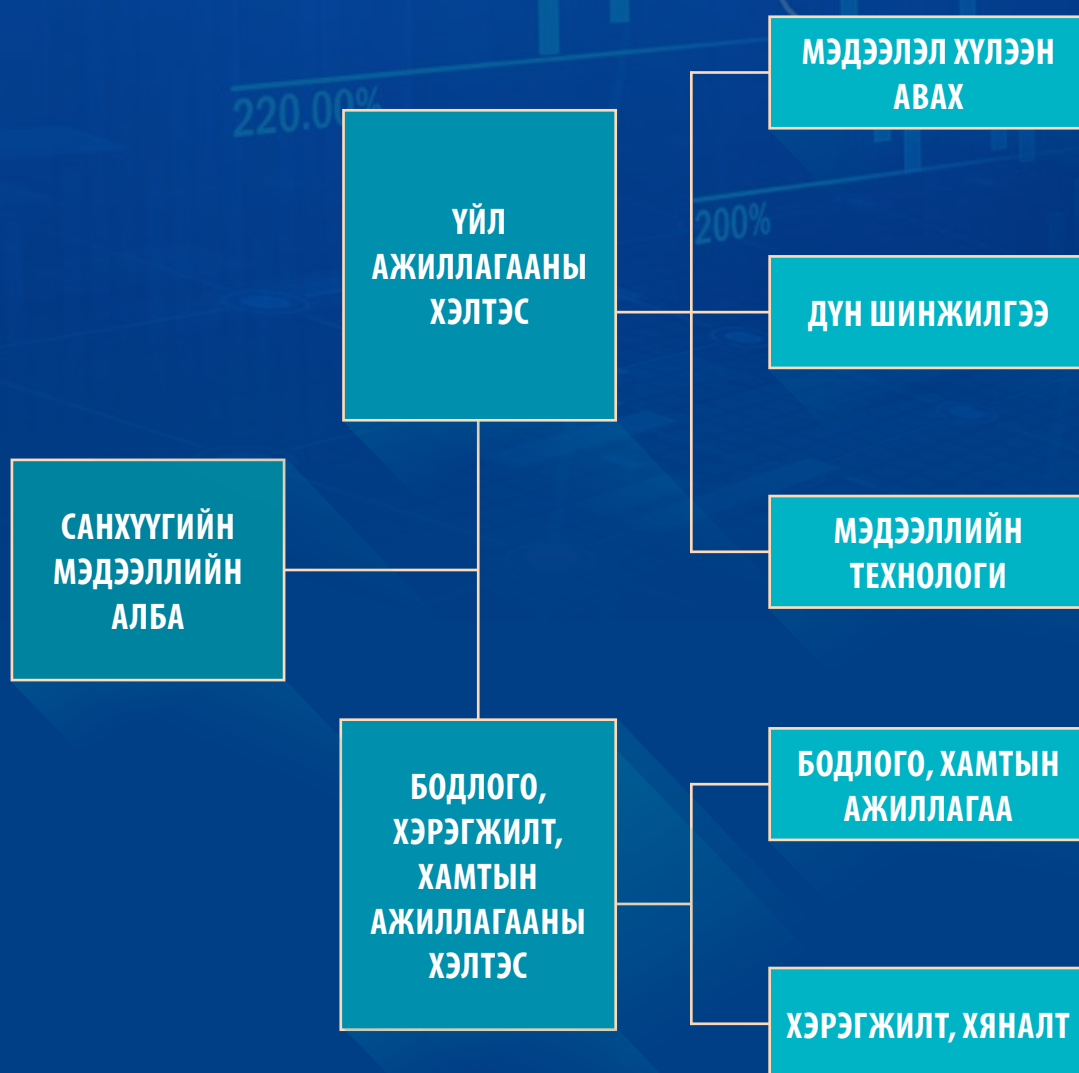
Санхүүгийн мэдээллийн алба (СМА)-нь МУТСТ тухай хуульд заасан мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс тайлан, мэдээллийг хүлээн авах, дүн шинжилгээ хийх, мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой байж болзошгүй мэдээллийг эрх бүхий хууль сахиулах байгууллагад шилжүүлэх үндсэн чиг үүргүүдийг хэрэгжүүлж ажилладаг. Түүнчлэн СМА нь мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр гадаад болон дотоодын эрх бүхий байгууллагуудтай ажиллах, МУТСТ үйл ажиллагааг олон нийтэд таниулах, хяналт тавих зэрэг Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд заасан бусад чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ. СМА нь өөрийн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхдээ зүй бус хөндлөнгийн оролцоо, нөлөөллөөс ангид байдлаар биелүүлэхийн тулд хангалттай бие даасан статустай байх ёстой.

Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага (ФАТФ)-аас Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх (МУТС)-ээс урьдчилан сэргийлэх олон улсын стандарт болох Техник хэрэгжилтийн 40 Зөвлөмж, үр дүнтэй байдлын 11 Шууд хэрэгжилтийг боловсруулан гаргасан. Уг стандартын Зөвлөмж 29-т СМА-ны эрхлэх үйл ажиллагааны стандартыг тодорхойлон тусгасан байдаг.

Монгол Улс нь ФАТФ-ын бүс нутаг хариуцсан байгууллага болох Ази, Номхон далайн мөнгө угаахтай тэмцэх бүлэг (АНДМУТБ)-ийн гишүүнээр 2004 онд элсэн орж, одоог хүртэл ФАТФ-аас гаргасан олон улсын стандартын дагуу Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх (МУТСТ) тогтолцоогоо тогтмол үнэлүүлж ирсэн.

Монгол Улс 2006 оны 7 дугаар сарын 08-ны өдөр Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийг баталснаар СМА-ыг байгуулжээ. Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн дагуу Монголбанкны дэргэд байгуулагдсан СМА нь олон улсын зарчим, стандартыг хэрэгжүүлэхийн төлөө үйл ажиллагаагаа явуулсаар ирсний үр дүнд олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдөж Эгмонт бүлэгт 2009 онд элсэн орсон. Энэ хүрээнд СМА нь мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр бусад улс орны СМА-уудтай мэдээлэл солилцон хамтран ажиллаж байна.

САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН АЛБАНЫ БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ



ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЭЛТЭС

- Мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс ирүүлсэн, түүнчлэн эрх бүхий төрийн болон гадаад улсын ижил төстэй байгууллагын мэдээллийн санд байгаа мэдээллийг хүлээн авах, цуглуулах, түүнд дүн шинжилгээ хийх;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх үндэслэлтэй гүйлгээ байна гэж үзсэн тохиолдолд тухайн мэдээллийг хуульд заасан журмын дагуу эрх бүхий хууль сахиулах болон терроризмтэй тэмцэх чиг үүрэг бүхий байгууллагад шилжүүлэх, шилжүүлсэн сэжигтэй бэлэн ба бэлэн бус мөнгөний гүйлгээний талаар мэдээллийн сан бүрдүүлэх;
- Мэдээлэх үүрэгтэй этгээдийн сэжигтэй гүйлгээг илрүүлэх, мэдээлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор сэжигтэй гүйлгээнд хийсэн дүн шинжилгээний талаарх ерөнхий мэдээлэл, сэжигтэй гүйлгээний нийтлэг хэв шинж, арга хэлбэрийн талаар тогтмол мэдээлэх;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбогдсон мэдээллийг шалгах, сэжигтэй гүйлгээг хянах, илрүүлэх аргачлал боловсруулж мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд мэдээлэх, хэрэгжилтийг нь зохион байгуулах;
- Программын тасралтгүй ажиллагааг хангах, сервер, компьютер, техник тоног төхөөрөмжийн найдвартай ажиллагаа, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах ажлуудыг удирдан зохион байгуулах.

БОДЛОГО ХЭРЭГЖИЛТ, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ХЭЛТЭС

- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх талаар олон нийтийн дунд мэдээлэл, сурталчилгаа явуулах;
- Хориг арга хэмжээний жагсаалтыг мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд мэдээлэх, хэрэгжилтийг нь зохион байгуулах;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтэд хийсэн хяналт шалгалтын талаар нэгдсэн статистик гаргах, хяналт шалгалт хийх, эрх бүхий бусад этгээдээр хяналт шалгалт хийлгэх;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ хийх, уг үнэлгээний үр дүнд суурилсан үндэсний стратеги боловсруулах, уг стратегийг Хамтын ажиллагааны зөвлөлөөр хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулах;
- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиг үүрэг бүхий олон улсын байгууллагаас гаргасан зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах арга хэмжээг зохион байгуулах;
- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр гадаад болон дотоодын эрх бүхий байгууллагуудтай хамтран ажиллах.



БҮЛЭГ 1

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль 2006 оны 7 дугаар сард батлагдсанаар Монгол Улсад МУТСТ үйл ажиллагааны үндэс суурь тавигдсан. Ингэснээр дотоодын хууль, эрх зүйн баримт бичиг, олон улсын стандартад нийцүүлэн Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, эрх зүйн орчинг сайжруулан ажиллаж байна. Энэхүү тогтолцоог бэхжүүлэхэд одоогоор мөрдөгдөж байгаа хууль, эрх зүйн баримт бичгүүдээс дурдвал:

1.1 ДОТООДЫН ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН БАРИМТ БИЧГҮҮД

ХУУЛЬ:

- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль;
- Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хууль;
- Зөрчлийн тухай хууль;
- Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль.

ЖУРАМ, ЗААВАР, ХӨТӨЛБӨР:

- Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А-326 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс цахимаар мэдээлэл ирүүлэх журам;
- Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн А-26 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан МУТС-ээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны журам;

- Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2018 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдрийн А-293 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан Мөнгө угаах, терроризмыг болон үй олноор хөнөөх зэвсгийг дэлгэргүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх банкны үйл ажиллагаанд Монголбанкнаас газар дээрх хяналт, шалгалт хийх журам;
- Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2018 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдрийн А-293 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан Мөнгө угаах, терроризмыг болон үй олноор хөнөөх зэвсгийг дэлгэргүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх банкны үйл ажиллагаанд Монголбанкнаас зайнаас хяналт тавих журам;
- Банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд зориулсан журам, заавар;
- Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 464 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх санхүүгийн зорилтот хориг арга хэмжээ авах үйл ажиллагааны журам;

- Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдрийн 143 тоот тогтоолын хавсралтаар батлагдсан Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр;
- Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 327 тоот тогтоолын хавсралтаар батлагдсан Ази, Номхон далайн мөнгө угаахтай тэмцэх бүлгээс өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө.

ЗӨВЛӨМЖ, УДИРДАМЖ, ГАРЫН АВЛАГА:

- Зорилтод санхүүгийн хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх гарын авлага;
- Улс төрд нөлөө бүхий этгээдийг тогтоох талаар мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд зориулсан гарын авлага;
- Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2018 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдрийн А-32 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан МУТСТ үйл ажиллагаанд эрсдэлд суурилсан зарчмыг хэрэгжүүлэх удирдамж;
- Эцсийн өмчлөгчийн тухай гарын авлага;

- СББМҮҮ-дэд зориулсан СМА-д Мэдээлэх үүрэгтэй этгээд (МЭҮЭ)-ээс цахимаар мэдээлэл ирүүлэх журмын дагуу тайлан бөглөх заавар, зөвлөмж;
- Нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгчдэд зориулсан эрсдэлд суурилсан аргачлалыг хэрэгжүүлэх гарын авлага;
- Хуульчдад зориулсан эрсдэлд суурилсан аргачлалыг хэрэгжүүлэх гарын авлага;
- Нотариатчдад зориулсан эрсдэлд суурилсан аргачлалыг хэрэгжүүлэх гарын авлага;
- МУТСТ олон нийтэд зориулсан гарын авлага;

ТАЙЛАН, ҮНЭЛГЭЭ:

- Монгол Улсын 2016 оны мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ;
- Стратегийн дүн шинжилгээний тайлан;
- Типологийн тайлан;
- Хуулийн этгээдийн төрлөөр хийсэн эрсдэлийн үнэлгээний тайлан.

1.2 ОЛОН УЛСЫН ЭРХ ЗҮЙН БАРИМТ БИЧГҮҮД

ФАТФ-ААС ГАРГАСАН МӨНГӨ УГААХ, ТЕРРОРИЗМЫГ БОЛОН ҮЙ ОЛНООР ХӨНӨӨХ ЗЭВСГИЙГ ДЭЛГЭРГҮҮЛЭХИЙГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ОЛОН УЛСЫН СТАНДАРТ

- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх олон улсын стандартыг ФАТФ-ын 2019 оны 6 дугаар сарын чуулганаар шинэчилсэн байдлаар батлав.
- ФАТФ-ын зөвлөмжийг олон улсын МУТСТ стандарт гэж хүлээн зөвшөөрдөг.
- Монгол Улсын Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийг энэхүү стандартад нийцүүлэн баталсан.

МАНСУУРУУЛАХ ЭМ, СЭТГЭЦЭД НӨЛӨӨЛӨХ БОДИСЫН ХУУЛЬ БУС ЭРГЭЛТИЙН ЭСРЭГ НҮБ-ЫН КОНВЕНЦ

- 1988 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр баталж, 1990 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсон.
- Монгол Улс энэхүү конвенцид 2003 оны 6 дугаар сарын 25-ны өдөр нэгдэн орсон.
- Энэхүү конвенцын зорилго нь олон улсын хэмжээний асуудал болж байгаа мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын хууль бус эргэлттэй холбоотой олон төрлийн асуудлыг үр өгөөжтэйгээр шийдвэрлэх талуудын хамтын ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхэд оршино. Талууд энэхүү конвенцын дагуу хүлээсэн үүргээ биелүүлэхдээ өөрийн дотоодын хууль тогтоомжийн тогтолцооны үндсэн зарчимд нийцүүлэн хуулийн болон захиргааны шаардлагатай арга хэмжээ авна.

ҮНДЭСТЭН ДАМНАСАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТТАЙ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЭСРЭГ НҮБ-ЫН КОНВЕНЦ

- 2000 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдөр баталж, 2003 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсон.
- Монгол Улс 2008 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр нэгдэн орсон.
- Энэхүү конвенцын зорилго нь үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэргээс илүү үр дүнтэй урьдчилан сэргийлэх болон түүнтэй тэмцэх хамтын ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхэд оршино.

ҮНДЭСТЭН ДАМНАСАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТТАЙ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЭСРЭГ НҮБ-ЫН КОНВЕНЦЫН НЭМЭЛТ БОЛОХ ГАЛТ ЗЭВСЭГ, ТҮҮНИЙ БҮРДЭЛ ХЭСЭГ, ЭД АНГИ БОЛОН ГАЛТ ХЭРЭГСЛИЙГ ХУУЛЬ БУСААР ТЭЭВЭРЛЭХ, ҮЙЛДВЭРЛЭХИЙН ЭСРЭГ ПРОТОКОЛ

- 2000 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдөр баталж, 2004 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон.
- Монгол Улс 2008 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр нэгдэн орсон.
- Энэхүү протоколын зорилго нь шилжин суурьшигчдыг хууль бус оруулахаас урьдчилан сэргийлэх болон түүнтэй тэмцэх, түүнчлэн ийнхүү зорилтод хүрэх үүднээс оролцогч улсын хоорондын хамтын ажиллагааг дэмжих, үүний зэрэгцээ хууль бус оруулсан шилжин суурьшигчдын эрхийг хамгаалахад оршино.

АВЛИГЫН ЭСРЭГ НҮБ-ЫН КОНВЕНЦ

- 2003 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр баталж, 2005 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсон.
- Монгол Улс 2005 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдөр соёрхон баталсан.
- Энэхүү конвенцын зорилго нь:
 - а) Авлигаас илүү үр ашигтай бөгөөд үр дүнтэйгээр урьдчилан сэргийлж, тэмцэх арга хэмжээг хөхүүлэн дэмжиж, бэхжүүлэх;
 - б) Авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх, түүний дотор хөрөнгө буцааж олгох талаар олон улсын хамтын ажиллагаа, техник туслалцааг хөхүүлэн дэмжих, хөнгөвчлөн дэмжих;
 - в) Нийтийн хэрэг, нийтийн эд хөрөнгийн үнэн шударга, хариуцан тайлагнах, зохистой удирдлагыг хөхүүлэн дэмжихэд оршино.

ҮНДЭСТЭН ДАМНАСАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТТАЙ ГЭМТ ХЭРГИЙН ЭСРЭГ НҮБ-ЫН КОНВЕНЦЫН НЭМЭЛТ БОЛОХ ХҮН ЯЛАНГУЯА ЭМЭГТЭЙЧҮҮД, ХҮҮХЭД ХУДАЛДААЛАХААС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ, ТАСЛАН ЗОГСООХ, ШИЙТГЭХ ТУХАЙ ПРОТОКОЛ

- 2000 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдөр баталж, 2003 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон.
- Монгол Улс 2008 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдөр нэгдэн орсон.
- Энэхүү протоколын зорилго нь:
 - а) Хүн худалдаалахаас урьдчилан сэргийлэх ба түүнтэй тэмцэх, ингэхдээ эмэгтэйчүүд, хүүхдүүдийн хувьд тусгайлан анхаарал тавих;
 - б) Хүн худалдаалах хэргийн хохирогчдын хүний эрхийг бүрэн хүндлэн тэднийг хамгаалах ба туслалцаа үзүүлэх; болон
 - в) Эдгээр зорилтод хүрэх үүднээс оролцогч улсын хоорондын хамтын ажиллагааг дэмжихэд оршино.

ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ТУХАЙ ОЛОН УЛСЫН КОНВЕНЦ

- 1999 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдөр баталж, 2002 оны 4 дүгээр сарын 10-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон.
- Монгол Улсын 2004 оны 2 дугаар сарын 25-ны өдөр нэгдэн орсон.

БҮЛЭГ 2

МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДЭЭС МЭДЭЭЛЭЛ ХҮЛЭЭН АВАХ, ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ

2.1 МЭДЭЭЛЭЛ ЦУГЛУУЛАХ

СМА нь мөнгө угаах гэмт хэрэг, түүнд холбогдох гэмт хэрэг, зөрчил болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой мэдээллийг хүлээн авах, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх, дүн шинжилгээний үр дүнд МУТС-тэй холбоотой гэж сэжиглэсэн гүйлгээ, гүйлгээний оролдлогын талаарх мэдээллийг эрх бүхий хууль сахиулах байгууллагад шилжүүлэх чиг үүрэгтэй. Мөн СМА нь МУТС-т тухай хуульд заасан журмын дагуу цуглуулсан мэдээллийг нэгтгэсэн мэдээллийн сантай байна.

СМА нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасны дагуу бэлэн мөнгөний гүйлгээний тайлан, сэжигтэй гүйлгээний тайлан, гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тайлан, гаалийн мэдүүлгийн тайлангийн мэдээллийг цуглуулдаг.



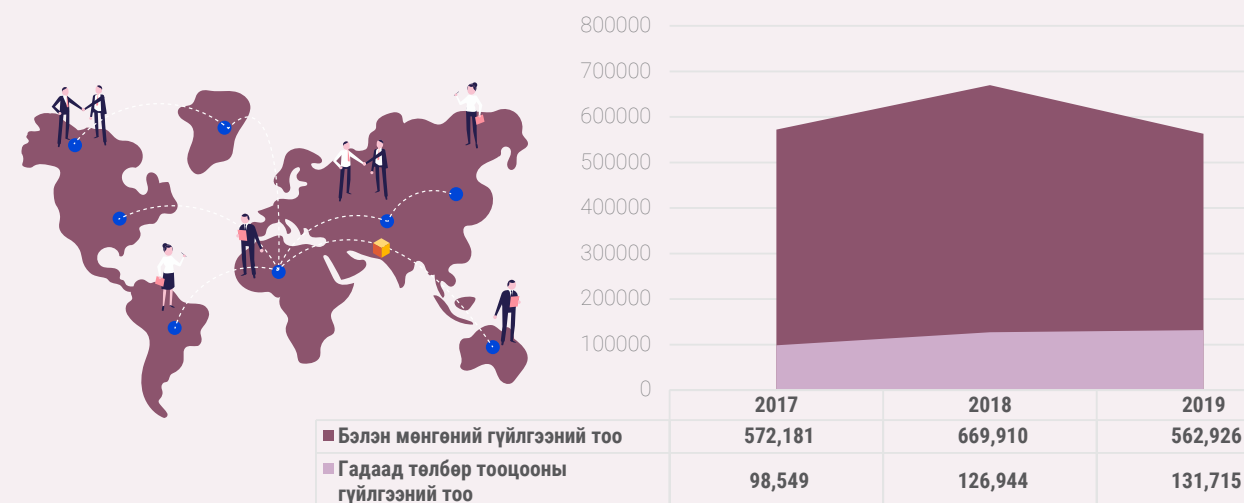
Зураг 1. СМА-ны цуглуулах мэдээллийн төрөл

Хүснэгт 1. Бэлэн мөнгөний болон гадаад төлбөр тооцооны тоо (2017-2019)

Тайлангийн нэр	2017 он	2018 он	2019 он
Бэлэн мөнгөний гүйлгээний тайлан	572,181	669,910	562,926
Гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тайлан	98,549	126,944	131,715

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

БЭЛЭН МӨНГӨ БОЛОН ГАДААД ТӨЛБӨР ТООЦООНЫ ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТОО (2017-2019)



Зураг 2. Бэлэн мөнгө болон гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тайлангийн тоо /2017-2019/

СЭЖИГТЭЙ ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

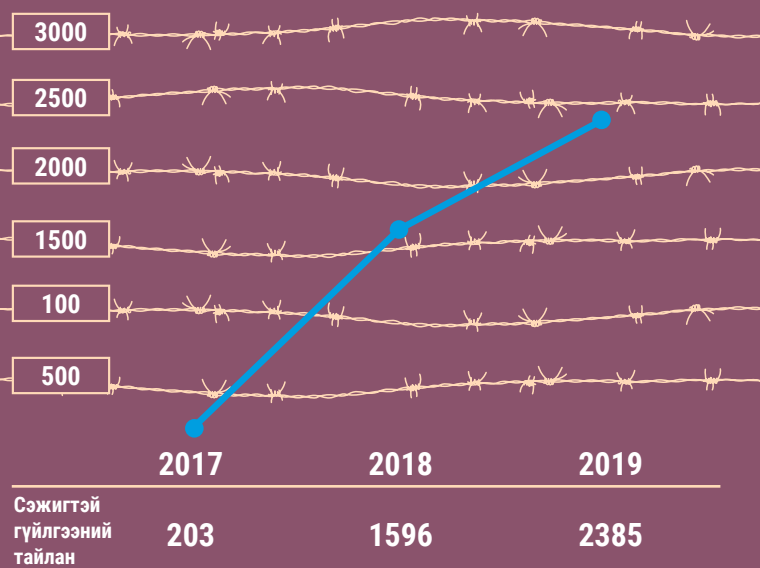
Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасны дагуу хөрөнгө, гүйлгээ, гүйлгээ хийх оролдлогыг МУТС-тэй, эсхүл гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлоготой холбоотой гэж сэжиглэсэн, эсхүл мэдсэн бол мэдээлэх үүрэгтэй этгээд нь энэ тухай 24 цагийн дотор сэжигтэй гүйлгээний тухай батлагдсан маягт, журмын дагуу СМА-д мэдээлэх үүрэгтэй.

Одоогоор Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А-326 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс цахимаар мэдээлэл ирүүлэх журам"-ын дагуу мэдээлэх үүрэгтэй этгээд нь СМА-д тайлан ирүүлдэг.

Сэжигтэй гүйлгээний тухай мэдээлэл нь тухайн гүйлгээтэй холбоотой бүхий л хэрэгтэй мэдээллийг агуулсан байх шаардлагатай.



СЭЖИГТЭЙ ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТОО /2017-2019/



Зураг 3. Сэжигтэй гүйлгээний тоо /2017-2019/

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

СМА-д ирүүлсэн СГТ-гийн 99% хувь нь банкнаас ирсэн байна.

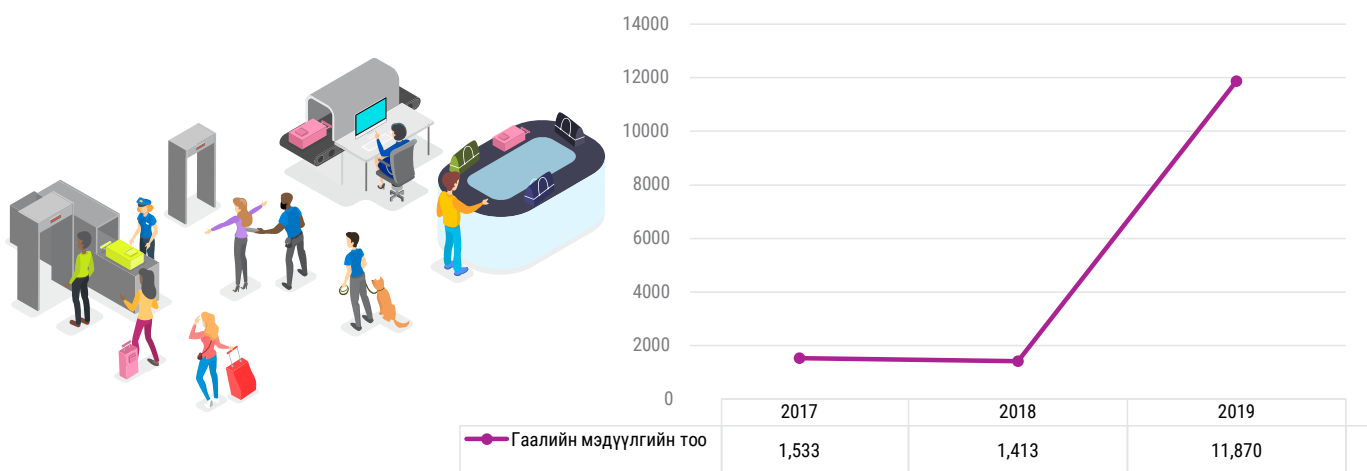
Үзүүлэлт	2017	2018	2019
Банк	203	1,593	2,370
Банкнаас бусад	0	3	15

ГААЛИЙН МЭДҮҮЛГИЙН ТАЙЛАН

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд заасны дагуу Монгол Улсын хилээр зорчигч 15 саяас дээш төгрөг, эсхүл түүнтэй тэнцэх хэмжээний гадаад валют, санхүүгийн хэрэгсэл, цахим мөнгийг Монгол Улсын хилээр бэлнээр нэвтрүүлэх бол энэ тухай гаалийн мэдүүлэгт үнэн зөв мэдүүлнэ. Үүний дагуу мэдүүлсэн бэлэн мөнгөний мэдүүлгийг гаалийн байгууллага нэгтгэж, сар бүр холбогдох журмын дагуу СМА-д хүргүүлдэг. Гаалийн ерөнхий газраас хүлээн авсан хилээр бэлэн мөнгө нэвтрүүлсэн тухай гаалийн мэдүүлгийн тайлангийн тоог дараах зурагт харууллаа.

Зураг 4. 2017-2019 онд хүлээн авсан гаалийн мэдүүлгийн тоо

ГААЛИЙН МЭДҮҮЛГИЙН ТОО



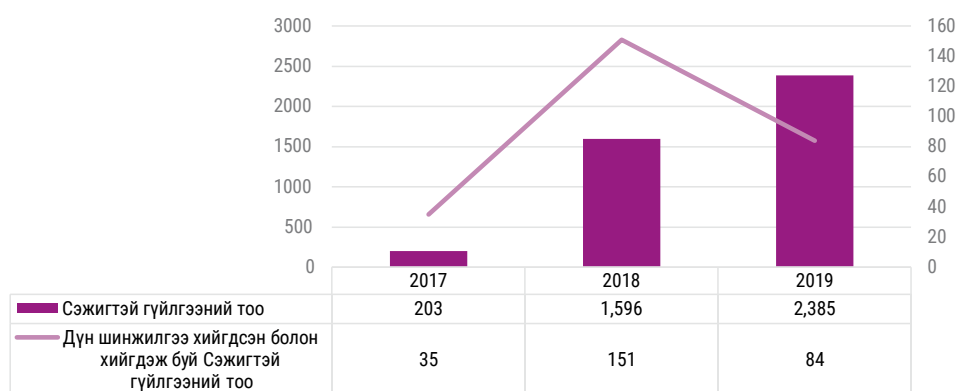
Гаалийн мэдүүлгийн тоо 2019 онд огцом өссөн нь ФАТФ-ын хяналтаас гарах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний Шууд хэрэгжилт 8: Хилээр мэдүүлээгүй/худал мэдүүлсэн мөнгөн тэмдэгтийг хураан авах, битүүмжлэх үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх, гаргасан зөрчилд нь дүйцэхүйц, дахин үйлдэхээс сэргийлсэн арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэнтэй холбоотой.

2.2 МЭДЭЭЛЭЛД ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 18.1.1-т заасны дагуу СМА нь мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс ирүүлсэн, түүнчлэн эрх бүхий төрийн болон гадаад улсын ижил төстэй байгууллагын мэдээллийн санд байгаа мэдээллийг хүлээн авах, цуглуулах, түүнд дүн шинжилгээ хийх үндсэн чиг үүрэгтэй. Үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх хүрээнд олон улсын стандарт болон “СМА-ны мэдээлэл хүлээж авах, боловсруулах, шилжүүлэх журам”-д заасны дагуу СМА нь үйл ажиллагааны (сэжигтэй гүйлгээнд хийх дүн шинжилгээ) болон стратегийн дүн шинжилгээ хийдэг. СМА-ны Үйл ажиллагааны хэлтсээс 2008-2019 онуудад нийт 5,392 сэжигтэй гүйлгээг хүлээн авч, холбогдох арга хэмжээг авсан байна.

Зураг 5. СГТ, дүн шинжилгээ хийгдсэн болон хийгдэж байгаа СГТ-гийн тоо /2017-2019/

ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙГДСЭН БОЛОН ХИЙГДЭЖ БАЙГАА СЭЖИГТЭЙ ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТОО (2017-2019)



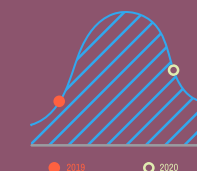
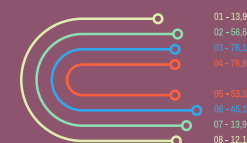
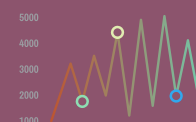
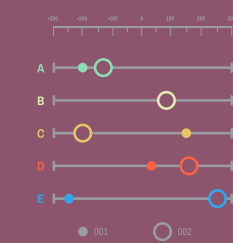
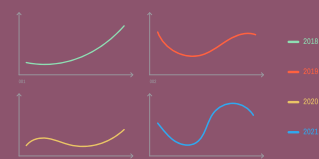
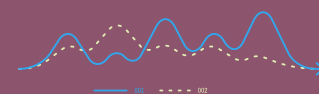
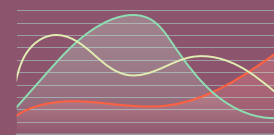
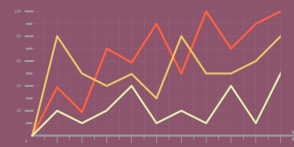
Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

Шинжээчид сэжигтэй гүйлгээнд дүн шинжилгээ хийхдээ мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс ирүүлсэн болон тэднээс нэмж авсан мэдээлэл, СМА-ны мэдээллийн сан дахь мэдээлэл, төрийн эрх бүхий байгууллага болон гадаад улсын СМА-ны мэдээллийн сангуудаас авдаг лавлагаа, бусад нээлттэй мэдээллийн эх үүсвэрийн мэдээллийг ашигладаг. Түүнд үндэслэж тухайн шалгаж буй этгээдийн санхүүгийн болон санхүүгийн бус үйл хөдлөлд ямар өөрчлөлт гарч байна, анхаарал татахуйц, сэжигтэй байж болзошгүй гүйлгээг хэнтэй, хэзээ, хаана, яаж, яагаад, ямар зорилгоор юу хийх өндөр магадлалтай байна гэдгийг олж тогтоохыг зорьж, судалгаа шинжилгээ хийдэг.

СМА-ны албан бүтэц, орон тоо нэмэгдэж, чадамжийг дээшлүүлэх арга хэмжээ авсны үр дүнд СГТ-д хийгдэж буй дүн шинжилгээний тоо, чанар сайжирч байна.

Харин стратегийн дүн шинжилгээ нь МУТС ерөнхий чиг хандлага, эрсдэлийг тодорхойлох, СМА болон холбогдох бусад байгууллагад МУТС, түүнээс урьдчилан сэргийлэх стратеги, бодлого, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, нөөц бололцоогоо зөв хуваарилах, эрсдэл болон аюул заналыг оновчтой удирдахад нь чиглэл, дэмжлэг өгөх зорилгоор илүү урт хугацааг хамарсан, МУТС-тэй холбоотой байж болох олон төрлийн, өргөн хүрээний мэдээллийг цуглуулж хийгддэг дүн шинжилгээ юм.

СМА нь 2019 онд анхны стратеги шинжилгээний тайланг гаргасан бөгөөд 2020 онд 2 дахь стратегийн дүн шинжилгээний тайланг боловсруулж гаргав.



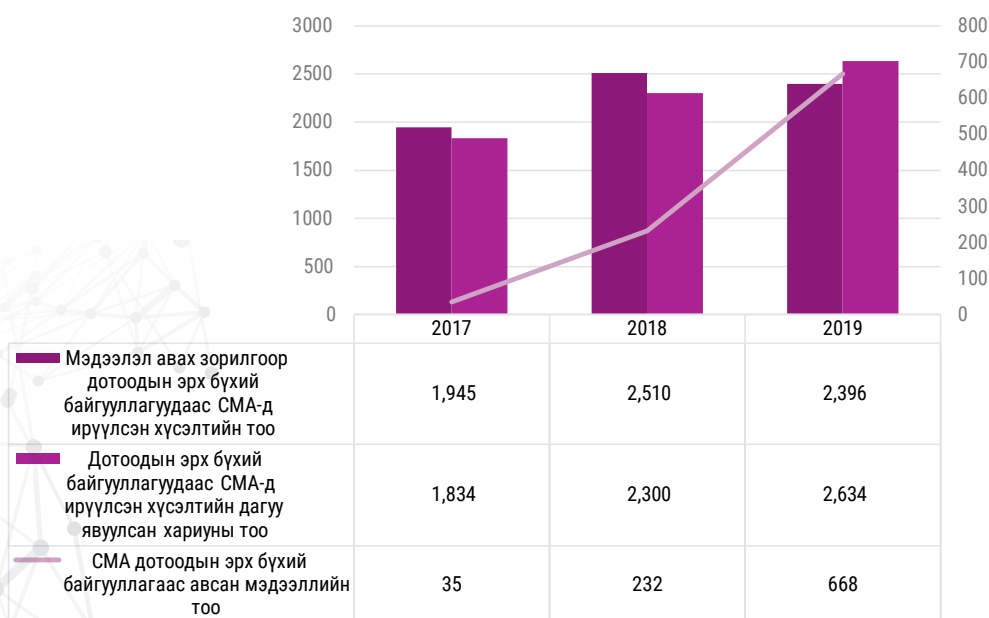
2.3 МЭДЭЭЛЭЛ СОЛИЛЦОХ

2.3.1 ДОТООДЫН БАЙГУУЛЛАГАТАЙ МЭДЭЭЛЭЛ СОЛИЛЦОХ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 18.6-д зааснаар Санхүүгийн мэдээллийн алба нь үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх, мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр эрх бүхий байгууллагатай хамтран ажиллаж, мэдээлэл солилцож, гэмт хэргийг мөрдөн шалгах, хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд дэмжлэг, туслалцаа үзүүлдэг. Энэ ажлын хүрээнд 2017-2019 онуудад СМА-ны хууль сахиулах байгууллагаас хүлээн авсан мэдээлэл хүссэн лавлагаа болон түүнд хариулсан байдлыг хүснэгтээр харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

Зураг 6. СМА-ны эрх бүхий байгууллагуудтай мэдээлэл солилцсон байдал

СМА-НЫ ЭРХ БҮХИЙ БАЙГУУЛЛАГУУДАЙ МЭДЭЭЛЭЛ СОЛИЛЦСОН БАЙДАЛ /2017-2019/



Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

2.3.2 ГАДААДЫН БАЙГУУЛЛАГАТАЙ МЭДЭЭЛЭЛ СОЛИЛЦОХ

ФАТФ-ын Зөвлөмж 29-д зааснаар СМА нь Эгмонт бүлэг болон СМА-дын хооронд МУТС үйлдэлтэй холбоотой мэдээлэл солилцох зарчмыг харгалзан үзэх хэрэгтэй. Эдгээр бичиг баримтад СМА-ны эрх, үүрэг болон СМА-дын дунд мэдээлэл солилцох үйл явцтай холбоотой чухал зааврыг дурдсан байдаг юм. СМА-ны сүүлийн гурван жилийн байдлаар Эгмонт сүлжээгээр мэдээлэл солилцсон байдлыг дараах хүснэгтэд харууллаа.

Хүснэгт 2. Эгмонт сүлжээгээр мэдээлэл солилцсон байдал

Үзүүлэлт	2017 он	2018 он	2019 он
СМА-аас гадаадын СМА болон ижил төстэй чиг үүрэг бүхий байгууллагуудад явуулсан хүсэлтийн тоо	393	231	238
Гадаадын СМА болон ижил төстэй чиг үүрэг бүхий байгууллагуудад явуулсан хүсэлтийн дагуу ирүүлсэн хариуны тоо	316	193	202
Гадаадын СМА болон ижил төстэй чиг үүрэг бүхий байгууллагуудаас мэдээлэл авах чиглэлээр СМА-д ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	167	126	133
Гадаадын ижил төстэй чиг үүрэг бүхий байгууллагуудаас мэдээлэл авах чиглэлээр СМА-д ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу явуулсан хариуны тоо	151	126	144

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА



БҮЛЭГ 3

ДОТООД БА ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

3.1 ДОТООД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

Монгол Улсын МУТСТ үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор Үндэсний зөвлөл (ҮЗ) болон Хамтын ажиллагааны зөвлөл (ХАЗ) ажилладаг.

3.1.1. ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 22¹ дүгээр зүйлд ҮЗ-ийн эрх зүйн зохицуулалтыг тусгасан байдаг. Дээрх хуулийн 22¹-ийн 2 дугаар хэсэгт ҮЗ-ийн бүрэлдэхүүнд прокурорын байгууллага, Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо, санхүүгийн, хууль зүйн болон гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрх бүхий хууль сахиулах болон терроризмтой тэмцэх чиг үүрэг бүхий байгууллага, татвар, гаалийн байгууллага, СМА-ны төлөөллийг оролцуулна гэж заасан байна. Иймд Монгол Улсын МУТСТ тогтолцоог бэхжүүлэх, ФАТФ-ын 2016-2017 оны явцын тайлангийн техник хэрэгжилтийн үр дүнтэй байдлын үнэлгээг хангах үүднээс анх Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2017 оны 04 дугаар сарын 20-ны өдрийн 70 дугаартай захирамжаар ҮЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг баталж байжээ. Тус захирамж нь 2018 оны 08 дугаар сарын 20-ны өдөр 144 дугаартай захирамжаар шинэчлэгдэн батлагдаж дараах бүтэцтэйгээр байгуулагдсан.

ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

- Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд (Зөвлөлийг даргална)
- Тагнуулын ерөнхий газрын дарга (Орлогч дарга)
- Монголбанкны дэргэдэх Санхүүгийн мэдээллийн албаны дарга (Нарийн бичгийн дарга)
- Улсын ерөнхий прокурорын орлогч
- Авлигатай тэмцэх газрын дэд дарга
- Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын тэргүүн дэд дарга
- Сангийн дэд сайд
- Гадаад харилцааны дэд сайд
- Монголбанкны Тэргүүн дэд ерөнхийлөгч
- Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн Гүйцэтгэх нарийн бичгийн дарга
- Санхүүгийн зохицуулах хорооны дэд дарга
- Цагдаагийн ерөнхий газрын тэргүүн дэд дарга
- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын тэргүүн дэд дарга
- Гаалийн ерөнхий газрын дэд дарга
- Татварын ерөнхий газрын дэд дарга
- Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын дэд дарга

Зураг 7. Үндэсний зөвлөлийн бүтэц
Эх сурвалж: Монголбанк, СМА



ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ НЬ ДАРААХ ЧИГ ҮҮРГИЙН ДАГУУ АЖИЛЛАНА. ҮҮНД:

Зөвлөл нь Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэлийн үнэлгээнд үндэслэн мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх бодлого, стратеги бүхий хөтөлбөрийн төслийг боловсруулна;

Зөвлөлийн даргаар дамжуулан хөтөлбөрийн төслийг Засгийн газарт хүргүүлж, батлуулах арга хэмжээг авна;

Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний эрсдэлийн үнэлгээний үр дүнд үндэслэн хөтөлбөрийг шинэчлэн батална;

Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлийн хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэх хүрээнд авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээний талаарх шийдвэрийг хурлаар хэлэлцэн гаргана.

Зөвлөл нь хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах, түүний биелэлтийг үнэлэх, дараагийн Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний эрсдэлийн үнэлгээг хийх ажлыг зохион байгуулж, нэгдсэн удирдлагаар хангана;

Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх хөтөлбөр, арга хэмжээний хэрэгжилтийг хангаж, холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллана;

Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн биелэлтийг зөвлөл жил бүр дүгнэж, Засгийн газарт хүргүүлнэ;

ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛӨӨС ХИЙСЭН ГОЛ АЖЛУУД

Үндэсний зөвлөлөөс Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг боловсруулж, 2017 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдөр Засгийн газрын 143 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлуулав.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 327 дугаар тогтоолын хавсралтаар Ази, Номхон далайн бүсийн мөнгө угаахтай тэмцэх бүлгээс өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг батлуулсан.

2017 оны хоёр дугаар улирлаас хойш хийж гүйцэтгэсэн ажлуудын тайланг Засгийн газарт танилцуулсан.

2018 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдөр Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд оруулах нэмэлт өөрчлөлтийг Засгийн газраар хэлэлцүүлсэн бөгөөд тус хуульд 2018 оны 4 дүгээр сарын 26-ны өдөр нэмэлт өөрчлөлт оруулсан.

Холбогдох байгууллагуудаас 2018 оны эхний хагас жилд мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээтэй танилцаж, цаашид авах шаардлагатай арга хэмжээг тусгасан зөвлөмж гаргахаар шийдвэрлэв.

Үндэсний зөвлөлийн 2020 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн хурлаар “Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага (ФАТФ)-ын мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх 40 зөвлөмжийн Техник хэрэгжилтийн дутагдлыг сайжруулах ажлын төлөвлөгөө”-г баталсан.

Үндэсний зөвлөлийн дарга, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 5 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/85 дугаар тушаалын хавсралтаар “Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үндэсний зөвлөлийн ажиллах журам”-ыг баталсан.

3.1.2. ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ЗӨВЛӨЛ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 22 дугаар зүйлд заасны дагуу СМА-ны дэргэд МУТСТ тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, мэдээлэл солилцох, эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх талаар зөвлөмж гаргах чиг үүрэг бүхий ХАЗ ажилладаг.

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль 2006 онд батлагдаж ХАЗ-ийн үйл ажиллагааг анх хуульд тусгаж байжээ. Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2007 оны 04 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 160 дугаартай тушаалаар ХАЗ-ийн ажиллах журам, бүрэлдэхүүнийг анх батлаж байв. Түүнээс хойш ХАЗ-ийн ажиллах журам, бүрэлдэхүүнийг хэд хэдэн удаа шинэчлэн баталж байсан бөгөөд одоогоор Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 8 дугаар сарын 28-ны А-225 дугаартай тушаалын хавсралтаар баталсан ХАЗ-ийн бүрэлдэхүүн болон Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн А-229 дугаартай тушаалын хавсралтаар баталсан ХАЗ-ийн ажиллах журмын дагуу үйл ажиллагаа явуулж байна. ХАЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг доорх жагсаалтад харууллаа. Үүнд:

ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ЗӨВЛӨЛ

- | | |
|---|----------------------------------|
| • Монголбанк | • Шүүхийн ерөнхий зөвлөл |
| • Санхүүгийн мэдээллийн алба | • Улсын ерөнхий прокурорын газар |
| • Тагнуулын ерөнхий газар | • Гадаад харилцааны яам |
| • Сангийн яам | • Терроризмтой тэмцэх зөвлөл |
| • Хууль зүй, дотоод хэргийн яам | • Авлигатай тэмцэх газар |
| • Санхүүгийн зохицуулах хороо | • Цагдаагийн ерөнхий газар |
| • Улсын дээд шүүх | • Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар |
| • Нийслэлийн эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүх | • Татварын ерөнхий газар |
| | • Гаалийн ерөнхий газар |

Зураг 8.Хамтын ажиллагааны зөвлөлийн бүтэц
Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

Хамтын ажиллагааны зөвлөл нь өөрийн үйл ажиллагааг хурал хэлбэрээр явуулдаг бөгөөд Санхүүгийн мэдээллийн алба нь Хамтын ажиллагааны зөвлөлийн ажлын албыг хариуцан ажилладаг.



ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ЗӨВЛӨЛ НЬ ДАРААХ ЧИГ ҮҮРЭГТЭЙ:

1 Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор холбогдох зөвлөмж, санал гаргах;

2 Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагаатай холбоотой эрсдэлийг Монгол Улсын хэмжээнд судлах, эрсдэлийн үнэлгээ хийх, үр дүнг тооцох ажиллагааг тогтмол зохион байгуулах;

3 Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээнд үндэслэн мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх ажлыг эрчимжүүлэх, үр дүнтэй, оновчтой зохион байгуулах талаар зөвлөмж гаргах;

4 Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх нөхцөл байдал, үр дүнгийн талаар мэдээлэл солилцох;

5 Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч байгууллагын үйл ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу явагдаж буй эсэхтэй танилцаж мөрдүүлэх талаар санал, зөвлөмж гаргах;

6 Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль тогтоомж, түүнийг хэрэгжүүлэхээр гаргасан дүрэм, журам, хөтөлбөр, төлөвлөгөөний болон ХАЗ-өөс гаргасан зөвлөмжийн хэрэгжилтийг холбогдох байгууллага, албан тушаалтан хэрэгжүүлж байгаа эсэхэд хяналт тавих, гүйцэтгэлийн явцтай танилцах, шаардлагатай бол хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг шаардах, гүйцэтгэлийг ХАЗ-өөр хэлэлцүүлэх, хугацаатай үүрэг даалгавар өгөх, үйл ажиллагааны уялдаа холбоог хангуулах зэрэг холбогдох арга хэмжээг авах;

7 Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль тогтоомжийг олон улсын стандарт, Санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага (ФАТФ)-ын 40 зөвлөмжид нийцүүлэх талаар санал гарган танилцуулах;

8 Гишүүн байгууллагын үйл ажиллагааг үндэсний болон бүс нутаг, олон улсын байгууллагын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх ажилтай уялдуулахад дэмжлэг үзүүлэх;

9 Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх болон үйл олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр төрийн байгууллага, хувийн хэвшил болон олон нийтэд зориулсан сургалт зохион байгуулах, дэмжлэг үзүүлэх;

10 МУТСТ талаар өргөдөл, гомдлыг хүлээн авах, хянан шийдвэрлэх;

11 Санхүүгийн мэдээллийн албаны бүтэц, зохион байгуулалт, төсөв, үйл ажиллагааны зардлын талаар санал гаргах, танилцуулах, шийдвэрлүүлэх;

12 ХАЗ-ийн дэргэдэх Ажлын хэсгийн хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээтэй танилцах, хэрэгжүүлэх санал зөвлөмж, хэрэгжүүлэх ажлыг уялдуулан зохион байгуулах;

13 ХАЗ-ийн гаргасан зөвлөмжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих.

ҮЗ, ХАЗ-ИЙН ХУРАЛДСАН БАЙДАЛ



Зураг 9. ҮЗ, ХАЗ-ийн хуралдсан байдал /2017-2020/

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

ХАЗ-ИЙН 2017-2020 ОНД ХИЙГДСЭН ГОЛ АЖЛУУД:

2017 онд

- Монгол Улсын МУТСТ Үндэсний хөтөлбөрийг Засгийн газрын 2017 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдрийн 143 дугаартай тогтоолын хавсралтаар батлуулав;
- АНДМУТБ-ээс өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг Засгийн газраар батлуулав;
- АНДМУТБ-ийн үнэлгээний багтай хийх газар дээрх уулзалтыг 2017 оны 5 дугаар сарын 02-ны өдрөөс 04-ний өдрүүдэд зохион байгуулав;
- ХАЗ-ийн бүрэлдэхүүнд шүүхийн байгууллагын төлөөллийг оролцуулдаг болов;
- ХАЗ-ийн ажиллах журам, бүрэлдэхүүн болон урамшууллыг шинэчлэн батлав;

2018 онд

- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд 2018 оны 4 дүгээр сарын 26-нд нэмэлт өөрчлөлт оруулж, дагалдах хууль тогтоомжид нэмэлт өөрчлөлт оруулан УИХ-аас батлуулав;
- ХАЗ-ийн дэргэд Хяналт шалгалт, Хууль сахиулах болон Хууль, эрх зүйн чиглэлээр ажиллах ажлын хэсгүүд байгуулав;
- Олон улсын байгууллагууд, яамдуудтай хамтын ажиллагаагаа эрчимжүүлж шаардлагатай салбаруудад төсөл хэрэгжүүлэн ажиллав;
- ХАЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг өргөжүүлж, Терроризмтой тэмцэх зөвлөл болон ХАЗ-ийн хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэх, уялдаа холбоог хангах үүднээс Хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулав.
- Засгийн газраас 2017 онд баталсан Ажлын төлөвлөгөөний дагуу холбогдох салбаруудын эрсдэлийн үнэлгээ болон хяналт шалгалтыг хийж, журам, зааварт өөрчлөлт оруулан, шаардлагатай тохиолдолд шинээр боловсруулан, олон нийтэд таниулах, сурталчлах ажлуудыг хийж гүйцэтгэв.

2019 онд

- Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хууль/шинэчилсэн найруулга/-ийг 2019 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдөр батлуулав;
- ХАЗ-ийн ажиллах журамд өөрчлөлт оруулан, зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг өргөжүүлж Улсын дээд шүүх болон Нийслэлийн эрүүгийн хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн бүрэлдэхүүнийг нэмж оруулав;
- ХАЗ-ийн дэргэд Судалгаа, шинжилгээний ажлын хэсгийг нэмж байгуулан ТЕГ-ын Эдийн засгийн аюулгүй байдлын Мөнгө угаахтай тэмцэх хэлтсийн даргын дор үйл ажиллагаа явуулан ажиллаж байна;
- ХАЗ-ийн дэргэд байгуулагдсан ажлын хэсгүүдэд мэргэжлийн холбоодын төлөөллийг оролцуулан хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэн ажиллаж байна;
- ХАЗ-ийн гишүүн байгууллагуудын олонхийн саналаар ХАЗ-ийн дор Гадаад хамтын ажиллагааны чиглэл хариуцаж ажиллах ажлын хэсэг болон Хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулав.

2020 онд

- ХАЗ-ийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх чиг үүргийн хүрээнд ХАЗ-ийн хурлаар хэлэлцэж шийдвэрлэсний дагуу Сангийн Яамны дэргэд Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ хийх ажлын хэсэг 2020 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдрийн Сангийн сайдын 20 дугаартай тушаалаар байгуулагдаж, Монгол Улсын МУТС эрсдэлийг үнэлэхээр ажиллаж байна.
- МУТСТ тухай нэгдсэн мэдээллийг байршуулах, соён гэгээрүүлэх чиг үүрэг бүхий нэгдсэн цахим хуудастай болох санал ХАЗ-ийн хурлаар дэвшүүлсний дагуу www.amlcft.mn цахим хуудсыг СМА хариуцан ажиллуулахаар болов.
- ХАЗ-ийн зарим гишүүн байгууллагуудын төлөөлөл ФАТФ-ын Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлэг (ОУХАХБ)-ийн хуралд хоёр удаа оролцов. Тус хурлаар Монгол Улс нь ФАТФ-тай тохиролцсон үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 50% биелүүлсэн үзүүлэлттэйгээр оролцсон нь бусад улс орнуудаас эерэг сэтгэгдэл хүртэв.
- ФАТФ-ын Зөвлөмж 15: Шинэ технологид шинэчлэлт хийж ВХҮҮ-ийн зохицуулалтыг нэмсэнтэй холбогдуулан ВХҮҮ-ийн үйл ажиллагааг зохицуулах хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсэг байгуулагдав.
- Хууль сахиулах байгууллагуудын зүгээс ХАЗ-ийн хурал дээр санал гаргасны дүнд хууль сахиулах байгууллагад шаардлагатай дансны хуулгын мэдээллийг арилжааны банкууд нэг загвараар гаргаж байхаар шийдвэрлэсэн.
- 2020 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдөр АНДХБ-тэй хийх цахим хурлыг СЯ, СМА, ТЕГ, ТТЗ, Монголбанкны бүрэлдэхүүнтэй ажлын ажлын хэсэг амжилттай зохион байгуулав.
- МУТСТ тогтолцоонд өргөн хэрэглэгддэг нэр томьёо товчлолыг шинэчлэн ХАЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлж шийдвэрлэв.

3.2

3.2.1 ФАТФ БОЛОН АНДМУТБ

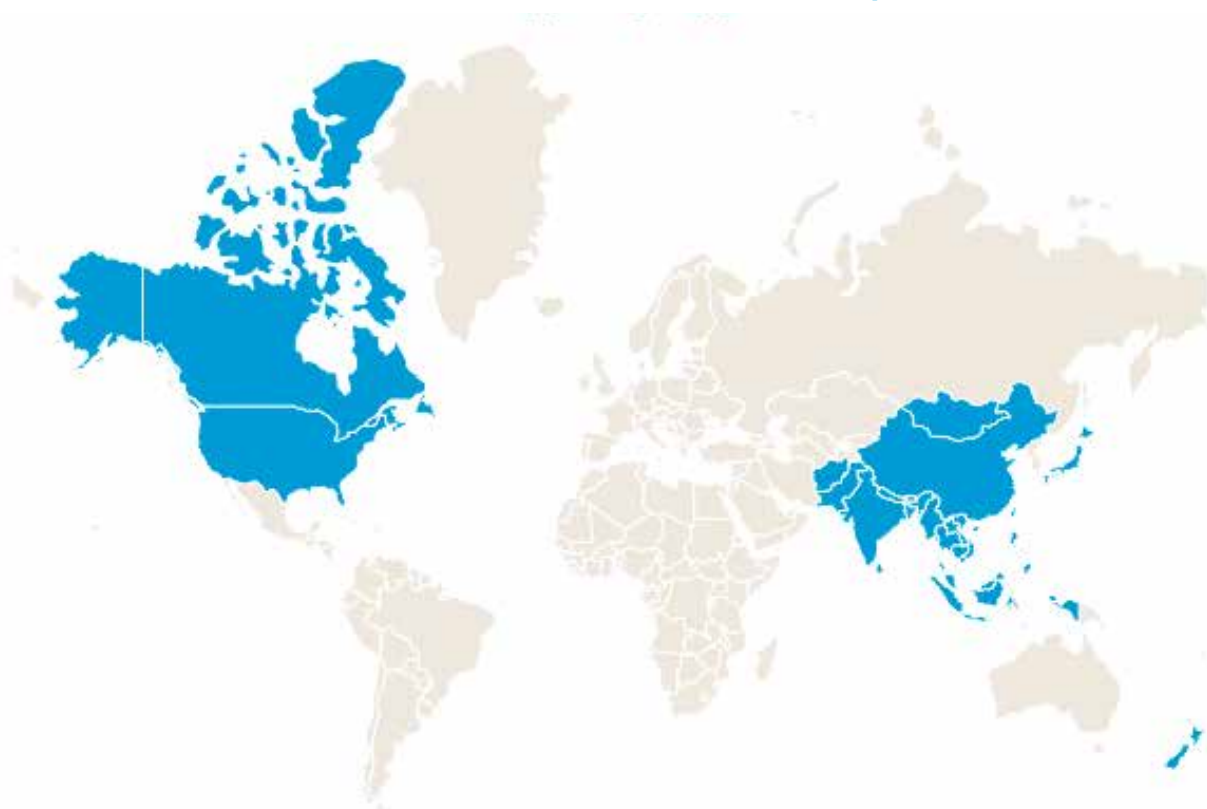
ФАТФ нь МУТС болон үй олноор хөнөөх зэвсгийг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх, дэлхийн санхүүгийн системийг хамгаалах бодлогыг боловсруулж, хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий Засгийн газар хоорондын хараат бус байгууллага юм.

ФАТФ-ЫН ГИШҮҮН ОРНУУД



1997 онд байгуулагдсан АНДМУТБ нь ФАТФ-ын төрлийн, бүс нутгийн хэмжээнд МУТСТ үйл ажиллагааг зохицуулах байгууллага бөгөөд Монгол Улс 2004 онд гишүүнээр нь элссэн билээ. ФАТФ-аас гишүүн улс орнуудын МУТСТ тогтолцоог тодорхой хугацааны давтамжтайгаар үнэлж хянадаг. Харилцан үнэлгээ нь ФАТФ-ын баталсан 40 Зөвлөмжийн дагуу Техник хэрэгжилт болон МУТСТ тогтолцооны үр дүнтэй байдлыг үнэлдэг.

АЗИ, НОМХОН ДАЛАЙН МӨНГӨ УГААХТАЙ ТЭМЦЭХ БҮЛГИЙН ГИШҮҮН ОРНУУД



2017 оны 7 дугаар сараас хойш эрчимтэй хяналт болон техник туслалцааны асуудлаар Гадаад харилцааны яамны дэмжлэгтэйгээр олон улсын байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллаж байна. АНУ, Австрали, Япон, Их Британи, Европын холбооны элчин сайдын яамд, түүнчлэн Азийн хөгжлийн банк, Дэлхийн банк, Олон улсын валютын сангийн суурин төлөөлөгчийн газар, НҮБ, Олон улсын хөрөнгө оруулалтын банкны төлөөлөлтэй олон улсын хамтын ажиллагаа, техник туслалцаа авах асуудлаар болон Монгол Улсын МУТСТ тогтолцооны талаар сүүлийн үеийн мэдээлэл танилцуулах уулзалтуудыг тогтмол зохион байгуулж байна. Мөн үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй холбоотой санхүүгийн хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох, бодлого болон хууль тогтоомжийг сайжруулах чиглэлээр СМА, Терроризмтой тэмцэх зөвлөл, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам нь Австрали Улсын Дотоод хэргийн яамтай 2018 оны 3 дугаар сараас хамтран ажилласан.

3.2.2 ЭГМОНТ БҮЛЭГ

Дэлхийн 164 орны СМА-дын олон улсын нийгэмлэг болох Эгмонт бүлэгт Монгол Улс 2009 онд гишүүнээр элссэн. Эгмонт бүлэг нь МУТСТ зорилгоор өөрийн гишүүн орнуудын дунд туршлага, санхүүгийн мэдлэг, мэдээлэл солилцох боломжийг олгодог. Иймд СМА нь үндэсний болон олон улсын МУТС гэмт хэрэгтэй тэмцэх, хамтран ажиллах дэлхийн хэмжээний МУТСТ стандартын дагуу санхүүгийн мэдээллийг дотоод болон олон улсын хэмжээнд хуваалцах өндөр ач холбогдолтой юм.

ЭГМОНТ БАЙГУУЛЛАГЫН ГИШҮҮН ОРНУУД



3.2.3 ХАРИЛЦАН ОЙЛГОЛЦЛЫН САНАМЖ БИЧИГ

СМА нь одоогийн байдлаар нийт 19 орны СМА-тай хоёр талын мэдээлэл солилцох харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулан хамтран ажиллаж байна. Харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулсан улс орнуудын жагсаалтыг Хавсралт 1-ээс харна уу.

3.3 ОЛОН УЛСЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТЕХНИК ТУСЛАЛЦАА

Олон улсын хамтын ажиллагааны хүрээнд Санхүүгийн мэдээллийн алба нь идэвхтэй ажилладаг бөгөөд Олон улсын валютын сан, Азийн хөгжлийн банк, АНУ-ын Сангийн яамны Техник туслалцааны алба болон бусад байгууллагуудтай 2017 оноос хойш хэд хэдэн техник туслалцаа, төсөл хөтөлбөрүүд дээр хамтран ажилласан. Олон улсын байгууллагуудаас авсан техник туслалцаа дараах байдлаар хэрэгжсэн бөгөөд дэлгэрэнгүйг Хавсралт 4-өөс харна уу.



ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ТЕХНИК ТУСЛАЛЦАА:

ОЛОН УЛСЫН ВАЛЮТЫН САН

Олон улсын валютын сан нь 2017 оны 02 дугаар сараас 2019 оны 11 дүгээр сарын хооронд Монголбанкны Хяналт шалгалтын газар, Хууль, эрх зүйн газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, СМА-тай хамтран МУТСТ тухай хууль, эрх зүйн тогтолцоог хөгжүүлэх, Монголбанкны хяналт шалгалттай холбоотой журам, заавар, зөвлөмж, эрсдэл үнэлэх аргачлалыг боловсронгуй болгох чиглэлээр ажиллав. СМА-ны хувьд мэдээлэл технологийн чиглэлээр зөвлөгөө авах, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлттэй холбоотой ФАТФ-ын стандартыг нэвтрүүлэх хүрээнд хамтран ажилласан.

Мөн СББМҮҮ-ийн хяналт шалгалтын тогтолцоог бүрдүүлэх, шаардлагатай хүний нөөцийг бэлдэх чиглэлээр сургалтын материал боловсруулах, Хяналт шалгалтын эрх бүхий байгууллагуудыг чадавхжуулах чиглэлээр хамтран ажиллав.

АЗИЙН ХӨГЖЛИЙН БАНК

2017 оны 9 дүгээр сараас эхлэн 2019 оны 11 дүгээр сарын хооронд Азийн хөгжлийн банкнаас мэдээлэх үүрэгтэй этгээдүүдэд зориулан харилцагчийг таньж мэдэх журам, олон улсад мөрдөгдөж буй стандарт, хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ, Санхүүгийн зохицуулах хорооны хяналт шалгалттай холбоотой заавар, зөвлөмж, эрсдэлийг үнэлэх аргачлалыг боловсронгуй болгох чиглэлээр СМА-тай хамтран ажиллав. Мөн мөнгөн гуйвуулга болон валют арилжааны үйл ажиллагаа эрхлэгч, үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудын холбогдох албан тушаалтнууд хамтран оролцсон.

АНУ-ЫН САНГИЙН ЯАМНЫ ТЕХНИК ТУСЛАЛЦААНЫ АЛБА

СМА-ны МУТСТ чадавхыг бэхжүүлэх зорилгоор АНУ-ын Сангийн яамны Техник туслалцааны албаны зөвлөхүүд 2 сар тутамд 2 долоо хоногоор нийт 3 удаа ирж ажилласан. Үүнд:

2018 оны 01 дүгээр сард АНУ-ын Сангийн яамны техник туслалцааны хөтөлбөрийн хүрээнд зөвлөхүүдийн хийх ажил болон техник туслалцааны хүрээг тодорхойлсон. Энэхүү техник туслалцааны хүрээнд Монголбанкны Хяналт шалгалтын газар, Хууль, эрх зүйн газар, СМА, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Авлигатай тэмцэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газар, Улсын ерөнхий прокурорын газар, Монголын Банкны холбоо зэрэг байгууллагууд хамтран ажиллав. Техник туслалцаа нь 2021 онд дуусахаар төлөвлөж байгаа бөгөөд 2020 онд КОВИД-19 цар тахлын улмаас зайнаас техник туслалцааг үргэлжүүлж байна.

АВСТРАЛИ УЛСЫН ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ

2018 оны 3 дугаар сарын 19-23-ны өдрүүдэд Австрали Улсын Дотоод хэргийн яамнаас үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй холбоотой санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах тухай эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох хүрээнд бодлогын болон хууль тогтоомжийн чиглэлээр дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллав.

Энэ техник туслалцааны гол зорилго нь ФАТФ-ын 7 дугаар зөвлөмжтэй холбоотой эрх зүйн орчин болон бусад үйл ажиллагааг олон улсын стандартад нийцүүлж СМА, Терроризмтой тэмцэх зөвлөл болон Австрали Улсын Дотоод хэргийн яам хоорондын хамтын ажиллагааг сайжруулах юм. Техник туслалцааны төслийг хэрэгжүүлэхэд Монголбанкны Хяналт шалгалтын газар, СМА, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Гадаад харилцааны яам, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Тагнуулын ерөнхий газар, Хил хамгаалах ерөнхий газар, Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар, Гаалийн ерөнхий газар зэрэг байгууллагууд идэвхтэй оролцож байгаа ба КОВИД-19 цар тахлын улмаас түр зогсонги байдалд байна.

ХАМТРАН ОРОЛЦОЖ БҮЙ ТЕХНИК ТУСЛАЛЦАА:

ДЭЛХИЙН БАНК СТАР БАЙГУУЛЛАГА

Улсын ерөнхий прокурорын газар, Авлигатай тэмцэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газар нь Дэлхийн банкны СТАР байгууллагатай Эрх зүйн харилцан тусалцаа болон санхүүгийн мөрдөн шалгах ажиллагаа /хөрөнгө хураах, буцаан авах боловсронгуй болгох/ чиглэлээр 2018 оноос эхлэн өнөөг хүртэл техник туслалцаа хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд СМА нь хамтран ажиллаж оролцов.

ОЛОН УЛСЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БАНК

Санхүүгийн зохицуулах хороо нь өөрийн зохицуулалттай мэдээлэх үүрэгтэй этгээдүүдэд сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, газар дээрх болон зайны хяналт шалгалтын журмыг шинэчлэн боловсруулж, бүхий л чиглэлийн хяналт шалгалтын үйл ажиллагааны зохицуулалтыг боловсронгуй болгох чиглэлээр Олон улсын хөрөнгө оруулалтын банкны санхүүжилтээр Эрнст энд Янг аудитын компаниас техник туслалцаа авсан бөгөөд Санхүүгийн мэдээллийн албанаас журмын төслийг боловсруулахад дэмжлэг үзүүлж хамтран ажилласан. Уг техник туслалцааны эхний шат 2018 оны 01 дүгээр сараас 2018 оны 6 дугаар сарын хооронд хэрэгжсэн.

БҮЛЭГ 4

ЧАДАВХЫГ БЭХЖҮҮЛЭХ, НӨӨЦ БОЛОЛЦООГ САЙЖРУУЛАХ

Өдөр бүр аливаа бүхэн өөрчлөгдөн шинэчлэгдэж байгаа энэ цаг үед МУТС-тэй холбоотой гэмт хэргүүд ч бас илүү нууцлагдмал, нарийн төвөгтэй болж байна. Иймд СМА-ны ажилтнуудад байнга хөгжиж, ур чадвараа дээшлүүлэх шаардлага зайлшгүй үүсч байна. МУТС-т үйл ажиллагааны онцлог болон цаг үеийн өөрчлөлттэй хөл нийлүүлэхийн тул СМА-ны ажилтнууд төрөл бүрийн мэргэжлийн сургалтад хамрагдаж, идэвх санаачилгатай байх зорилт тавин ажиллаж байна.

Мөн гадаад хамтын ажиллагааны хүрээнд СМА-ны ажилтнууд МУТС-чиг үүрэг бүхий олон улсын байгууллагуудын зохион байгуулсан арга хэмжээнд хамрагдаж, холбогдох стандартыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

4.1 КОМПЛАЕНС БА СУРГАЛТ

СМА-ны ажилтнууд дотоод болон гадаадын байгууллагуудын сургалт, уулзалт, семинарт тогтмол оролцож ур чадвар, мэдлэг, туршлагаа нэмэгдүүлдэг бөгөөд жил бүр МУТС-тэй холбоотой төрөл бүрийн арга хэмжээнд идэвхтэй оролцож, СМА-ны үйл ажиллагааны үр дүнтэй байдлыг нэмэгдүүлэхээр ажиллаж байна. Тухайлбал, хууль сахиулах байгууллагууд, арилжааны банкууд болон МУТС-чиг үүрэг бүхий бусад байгууллагуудад зориулсан дараах сургалтуудыг олон улсын байгууллагуудаас зохион байгуулахад оролцсон. Үүнд:

- АНУ-ын Сангийн яамны Техник туслалцааны алба
- Авлигатай тэмцэх газар

АНУ-ЫН САНГИЙН ЯАМНЫ ТЕХНИК ТУСЛАЛЦААНЫ АЛБА

2018 онд АНУ-ын Сангийн яамны техник туслалцааны албанаас СМА-ны ажилтнуудад зориулан “Цахим мөнгө”, “Орлогыг нотлох аргууд” болон “Оффшор банк” сэдвүүдээр сургалтууд зохион байгуулсан. АНУ-ын Сангийн яамны Техник туслалцааны албаны зөвлөх СМА-ны нийт ажилтнуудыг хамарсан сургалтыг 2018-2019 онуудад хийсэн бол 2017-2019 онуудад татвар болон гаалийн байгууллагын албан хаагчдад мөнгө угаах гэмт хэрэг, тэдгээрийг мөрдөн шалгах орчин үеийн чиг хандлагын талаар сургалт зохион байгуулав.

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

Авлигатай тэмцэх газраас тогтмол олон төрлийн сургалтууд зохион байгуулдаг. Тухайлбал, 2018 онд “Оффшор бүс нутгийг ашиглан мөнгө угаах, түүнтэй тэмцэх олон улсын туршлага” ба НҮБ-ын Авлигын эсрэг конвенцын талаарх сургалтуудыг явуулсан бол 2019 онд “Санхүүгийн мөрдөн шалгах ажиллагааны сургалт”, “Авлигын эсрэг” болон “Монгол Улс дахь авлигын эсрэг шинэтгэл” гэх сэдвүүдээр сургалт зохион байгуулав.

СМА-ны ажилтнуудын хамрагдсан бусад дотоод сургалтын жагсаалтын дэлгэрэнгүйг Хавсралт 8-аас харна уу.

ФАТФ, АНДМУТБ, Олон улсын валютын сан, Дэлхийн банк зэрэг олон улсын байгууллагуудаас СМА-ны ажилтнуудыг гадаадын улс оронд зохион байгуулагдаж буй чуулга уулзалт, семинарт оролцох боломжийг олгодог. Үүний үр дүнд олон улсын хамтын ажиллагаа сайжирч, бусад улс орнуудтай мэдээлэл солилцох бололцоо нэмэгдэх ач холбогдолтой. СМА-ны ажилтнууд оролцсон сургалт, семинараас дурдвал:

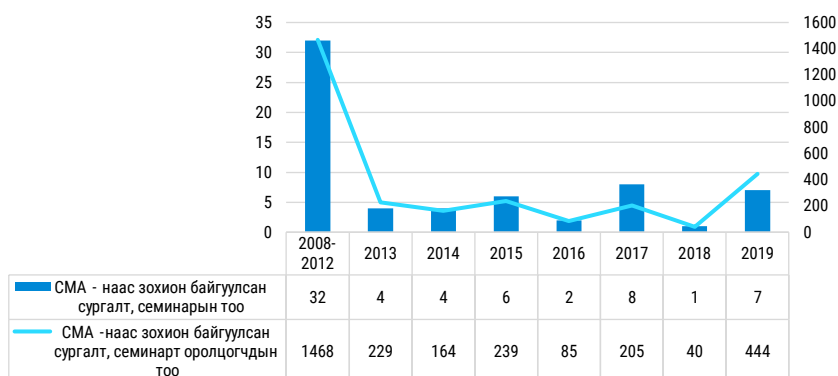
- 2017 онд Малайз Улсын СМА-аас зохион байгуулсан стратеги шинжилгээний сургалтад 2017 онд СМА-ны шинжээч хамрагдсан.
- Герман Улсын Төв банкнаас 2017 оны 12 дугаар сард зохион байгуулсан МУТСТ сургалтад СМА-ны шинжээч хамрагдсан.
- Тайланд улсын Бангкок хот дахь Олон улсын хууль сахиулах академид 2017-2019 онд зохион байгуулагдсан “Санхүүгийн гэмт хэрэг мөрдөн шалгах техник” сэдэвт сургалтад СМА, хууль сахиулах байгууллагын албан хаагчид жил бүр хамрагдсан.
- 2018 онд АНУ-ын Төв банкнаас зохион байгуулсан МУТСТ сэдэвт сургалтад 2018 онд СМА-аас хянан шалгагч хамрагдав.
- Улсын ерөнхий прокурорын газраас Дэлхийн банктай “Хулгайлагдсан хөрөнгө буцаан авах санаачилга” хөтөлбөрийн хүрээнд 2018 оны 01 дүгээр сараас эхлэн хамтран ажиллаж, 2018-2019 онд СМА, хууль сахиулах байгууллага болон прокуроруудад зориулан уг сургалтыг зохион байгуулсаар байна.
- ОХУ-ын “Росфинмониторинг”-оос ОХУ-ын Москва хотод 2018 онд зохион байгуулсан “Санхүүгийн гэмт хэргийг мөрдөн шалгах боловсон хүчин бэлтгэх” сэдэвт сургалтад СМА, хууль сахиулах, хянан шалгах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллагын ажилтнууд хамрагдав.
- БНСУ-ын Пусан хотод 2018-2019 онд ФАТФ-аас зохион байгуулсан сургалтуудад Монголбанк, Сангийн яам, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, прокурорын байгууллагаас холбогдох албан тушаалтнууд оролцов.
- Монгол Улсын МУТС Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ хийх ажлын хүрээнд 2020 оны 4 дүгээр сарын 29-ний өдөр Дэлхийн банкнаас үзүүлж буй техник туслалцааны хүрээнд хийгдсэн цахим сургалтанд ажлын хэсгийн гишүүд буюу дотоодын эрх бүхий байгууллагуудын төлөөллүүд оролцож, СМА-аас Модуль тус бүрийг хариуцсан ажилтнууд хамрагдлаа.
- Улсын ерөнхий прокурорын газраас Зөрчлийн хэрэг хянан шийдвэрлэх чиглэлээр СМА-ны хянан шалгагч, Монголбанкны хянан шалгагч нар оролцож, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн хүрээнд хийгдэх хяналт шалгалт, зөрчлийн талаар санал зөвлөмж солилцов.
- СМА-нд мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс татварын гэмт хэрэгтэй холбоотой байж болзошгүй сэжигтэй гүйлгээний тайланг цөөнгүй ирүүлдэг. Ирүүлсэн сэжигтэй гүйлгээний тайлангуудад дүн шинжилгээ хийхэд тус чиглэлийн мэдлэг, туршлага ихээхэн шаардагддагийг харгалзан үзэж 2020 оны 5 дугаар сарын 28-ны өдөр Татварын ерөнхий газраас “Татварын хяналт шалгалтын үйл явц, журам түүний шинэчлэлт” гэсэн сэдвээр сургалтыг амжилттай зохион байгууллаа.

Гадаад сургалт, уулзалтын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг Хавсралт 9-өөс харна уу.

4.2 СМА-ААС ХОЛБОГДОХ БАЙГУУЛЛАГУУДАД ХИЙСЭН СУРГАЛТ, СЕМИНАР

МУТСТ үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, холбогдох байгууллагуудын ажилтнуудын чадавхыг сайжруулах зорилгоор СМА нь дангаараа болон олон улсын байгууллагуудтай хамтран сургалт, семинарыг зохион байгуулдаг.

СМА-НААС ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН СУРГАЛТ, СЕМИНАР БОЛОН ОРОЛЦОГЧДЫН ТОО /2008-2019/



Зураг 10. СМА-аас зохион байгуулсан сургалт, семинар болон оролцогчдын тоо /2008-2019/

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

БУСАД БАЙГУУЛЛАГАТАЙ ХАМТРАН ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН СУРГАЛТ, СЕМИНАР БОЛОН ОРОЛЦОГЧДЫН ТОО /2008-2019/



Зураг 11. Бусад байгууллагатай хамтран зохион байгуулсан сургалт, семинар болон оролцогчдын тоо /2008-2019/

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

ЭДГЭЭРЭЭС ЗАРИМ СУРГАЛТ, СЕМИНАРЫГ ДУРДВАЛ:

- Азийн хөгжлийн банктай хамтран 2017 онд Монгол Улсын хууль сахиулах байгууллага, шүүхийн байгууллагуудын мөнгө угаах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, шийдвэрлэх чадавхыг дээшлүүлэх, сайжруулах, чадамжийг бэхжүүлэх болон эрсдэлд суурилсан хэлбэрээр харилцагчид нарийвчилсан дүн шинжилгээ хийх талаар хамтарсан сургалт зохион байгуулж хөтөлбөрийг амжилттай дуусгав.

- Азийн хөгжлийн банктай хамтран 2017-2018 онуудад хянан шалгагчид, банк, банкнаас бусад санхүүгийн байгууллага, валют арилжаа болон үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын үйл ажиллагаа эрхэлдэг байгууллагуудын ажилтнуудад зориулсан Харилцагчийг таньж мэдэх (ХТМ), урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны журам болон олон улсад мөрдөгдөж буй стандарт, хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ сэдэвт сургалтыг зохион байгуулав.

- Монголбанкны Хяналт шалгалтын газрын Тусгай хяналтын алба, Банк санхүүгийн академи болон бусад байгууллагаас 2018 онд зохион байгуулсан 4 удаагийн сургалтаар МУТСТ тухай сэдвээр 30 орчим цагийн сургалтыг 2018 онд хийсэн.
- Эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтын стратегийг олон нийтэд ил болгох, танилцуулах зорилгоор Монголын Банкны Холбоо болон Комплаенсийн мэргэжлийн зөвлөлийн зохион байгуулсан сургалт, хэлэлцүүлэгт илтгэл тавьж, панелистээр оролцсон. Түүнчлэн Монголбанкны банкны системийн эрсдэлийн хэлэлцүүлгийг Монголын Банкны Холбоо болон арилжааны банкуудыг оролцуулан зохион байгуулсан. “Эрсдэлд суурилсан зарчмыг банкны үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлэх зөвлөмж”-ийг боловсруулан батлуулж, англи, монгол хэлээр Монголбанкны цахим хуудсанд байршуулсан.
- Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын Банкны Холбоо, арилжааны банк, банкнаас бусад санхүүгийн байгууллага, СББМҮҮ нарт хууль тогтоомжид орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг танилцуулах, МУТСТ олон улсын стандартыг таниулах, олон улсын туршлага судлах, холбогдох байгууллагуудын ажлын уялдааг сайжруулах чиглэлээр сургалт, семинар тогтмол зохион байгуулж, албан хаагчдыг мэргэшүүлэхэд анхааран ажиллав.
- 2018-2019 онд Австрали Улсын Дотоод хэргийн яамнаас үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх болон хориг арга хэмжээ хэрэгжүүлэх чиглэлээр техник туслалцаа авч, холбогдох төрийн байгууллагууд, хууль сахиулах байгууллагууд болон гаалийн байгууллагын албан тушаалтнуудад зориулсан сургалт зохион байгуулав.
- Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр Улсын ерөнхий прокурорын газартай хамтран “Эдийн засгийн гэмт хэрэг болон мөнгө угаах гэмт хэргийг мөрдөн шалгаж, шийдвэрлэхэд прокурорын чадавхыг бэхжүүлэх нь” сэдвээр 2018 оны 01 дүгээр сараас эхлэн хамтран төсөл хэрэгжүүлж байна.
- НҮБ-ын Терроризмтой тэмцэх албатай хамтран терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх албан хаагчдын чадавхыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр 2018-2019 онд “Террорист этгээдийн жагсаалтыг мөрдөж ажиллах болон хөрөнгө царцаах тогтолцоо” сэдэвт үргэлжилсэн сургалтууд зохион байгуулж хамтран ажиллав.
- НҮБ-ын Мансууруулах бодис, зохион байгуулалттай гэмт хэрэгтэй тэмцэх албатай хамтран 2019 оны 9 дүгээр сарын 17-19-ний өдрүүдэд “Терроризмыг санхүүжүүлэх болон үй олноор хөнөөх зэвсгийг дэлгэрүүлэхтэй тэмцэх” сэдэвт бүсийн хурлыг Улаанбаатар хотод зохион байгуулав. Хурлаар НҮБ-ын терроризмын санхүүжүүлэлт болон үй олноор хөнөөх зэвсэгтэй тэмцэх тогтолцоо, холбогдох олон улсын стандарт, НҮБ-ын Аюулгүйн зөвлөлөөс гаргасан Исламын улсын эсрэг хориг арга хэмжээний тогтоолууд, үй олноор хөнөөх зэвсгийг дэлгэрүүлэх үйл ажиллагааны санхүүжилттэй тэмцэх тогтолцоо болон холбогдох хөрөнгийн царцаалт зэрэг сэдвээр илтгэл тавигдсан бөгөөд манай улсаас Монголбанк, СМА, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Улсын ерөнхий прокурорын газар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Гадаад харилцааны яам, Терроризмтой тэмцэх зөвлөл, Авлигатай тэмцэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газар, Гаалийн ерөнхий газар, Татварын ерөнхий газраас төлөөлөл оролцож, дээрх сэдвүүдийн хүрээнд өөрийн орны талаарх мэдээллийг өгч оролцлоо.
- СМА нь МУТСТ чиглэлээр “СМА-ны үүрэг, оролцоо болон төрийн бусад байгууллагуудтай хийх хамтын ажиллагаа” гэсэн сэдвийн хүрээнд соён гэгээрүүлэх ажлыг хийдэг. СМА-аас соён гэгээрүүлэх ажлыг зохион байгуулахдаа СМА-ны нөөц, бололцоонд тулгуурлан нэн тэргүүнд шаардлагатай байгууллагуудыг сонгон авч, үйл ажиллагааны түвшинд ажилладаг ажилтнуудад таниулах хэлбэрээр сургалтыг зохион байгуулдаг.
- СМА-аас төрийн эрх бүхий байгууллагууд болох Авлигатай тэмцэх газар, Гаалийн ерөнхий газар, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Цагдаагийн ерөнхий газар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар болон өөрийгөө зохицуулах байгууллагууд болох Монголын Нотариатчдын танхим, Монголын Хуульчдын холбоо зэрэг байгууллагуудад чиглэсэн соён гэгээрүүлэх ажлыг хийж гүйцэтгэсээр ирсэн. 2018-2019 онуудад хийгдсэн соён гэгээрүүлэх ажлаас гарсан үр дүнг Хавсралт 3-аас харна уу.
- Мөн СББМҮҮ-дэд хийсэн сургалт, семинар, форум, хэлэлцүүлэг, уулзалтын мэдээг Хавсралт 5-аас харна уу.

БҮЛЭГ 5

ТИПОЛОГИЙН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ КЕЙС

Энэхүү бүлэгт типологийн¹ кейсүүдээс хүргэж байна.

5.1 ТИПОЛОГИ 1

МЭРГЭЖЛИЙН МӨНГӨ УГААХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Зохион байгуулалттай гэмт хэргийн бүлгээс эхлээд хувь хүн хүртэл гэмт хэргээс олсон орлогыг угаах зорилгоор санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийг² ашиглаж гэмт хэргээс олсон орлогыг цэвэршүүлэх, санхүүгийн системд хууль ёсны мэт харагдуулах үйл ажиллагааг хийдэг. Эдгээр үйлчилгээ үзүүлэгчид нь гэмт хэргээс олсон орлого гэдгийг мэддэг бөгөөд цаашид яаж хөдөлгөх, хаашаа шилжүүлэхийг мэргэжлийн түвшинд хийж, гэмт этгээд болон гэмт хэргээс олсон орлогын холбоог нуун далдлах үүргийг гүйцэтгэдэг. Учир нь гэмт хэргийн орлогыг бүрдүүлэгч этгээд нь хууль сахиулах байгууллагын хяналтаас гадуур мөнгийг цэвэршүүлэх мэдлэггүй байдаг. Эцсийн дүнд санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь гэмт хэрэгтэн болох ба их дүнтэйгээр, илрүүлэхэд маш төвөгтэй схемийг бүрдүүлж мөнгө угаах гэмт хэргийг улам мэргэжлийн хэмжээнд гүйцэтгэж, энэ төрлийн гэмт хэрэгтэй тэмцэхэд бэрхшээлтэй байдлыг бий болгодог. Санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь мөнгө угаах үйл ажиллагааны хажуугаар ихэвчлэн дараах мэргэжлийн үйлчилгээг үзүүлдэг. Үүнд:

- Нягтлан бодогч, хуульч, нотариатч болон бусад мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч;
- Траст болон компанитай холбоотой үйлчилгээ үзүүлэгч;
- Банкир;
- Мөнгө эсхүл үнэ бүхий зүйлийг шилжүүлэх үйлчилгээ үзүүлэгч;
- Брокер;
- Төсвийн мэргэжилтэн эсхүл татварын асуудал хариуцсан зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч;
- Үнэт металл, чулуу арилжаалагч этгээд;
- Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын байгууллага;
- Банкны өмчлөгч, эсхүл дотоод ажилтан;
- Төлбөр тооцоог гүйцэтгэгч, түүнийг эзэмшигч эсхүл дотоод ажилтан;
- Электрон болон криптовалют арилжаалагч, түүний эзэмшигч эсхүл дотоод ажилтан.

¹ Типологи гэдэг нь судалгаанд ашиглагдах боломжтой бүлэглэж, ангилсан мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх гэмт хэргийн арга хэлбэрүүд юм.

² Санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь суурь гэмт хэргийн орлогыг олоход ямар нэгэн оролцоогүй байх боломжтой боловч хууль бус орлогоос олсон мөнгийг угааж, тодорхой хувийн шимтгэл авч ажилладаг байна. Мэргэжлийн мөнгө угаах үйлчилгээ үзүүлэхийн хажуугаар бусад хууль ёсны үйл ажиллагааг эрхэлдэг онцлогтой.

Бохир мөнгө эдгээр мэргэжлийн оролцогч дээр ирэхдээ хэд хэдэн хувь хүн, хуулийн этгээдийг дамжин олон арга замаар ирдэг.

МЭРГЭЖЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЕРӨНХИЙ ЗАГВАР

Санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь мөнгө угаах үйл ажиллагааны бүх шатанд (байршуулах, тараах, гүйлгээнд оруулах) хөрөнгийг удирдах, цуглуулах, хөдөлгөөнд оруулах байдлаар оролцох боломжтой. Санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч үйлчлүүлж буй этгээдийн нөхцөл байдалд таарсан, илрүүлэхэд нарийн төвөгтэй, схемийг бүрдүүлэх байдлаар мэргэжлийн түвшинд үйлчилгээ үзүүлж мөнгийг угаадаг байна.

Мэргэжлийн үйлчилгээг дараах байдлаар үзүүлдэг. Үүнд:

- Зөвлөх, зөвлөгөө өгөх, зөвлөлдөх;
- Компани эсхүл дансыг өөрийн нэр дээр бүртгүүлэх үйлчилгээ;
- Хуурамч бичиг баримтаар хангах;
- Хууль ёсны болон хууль бус орлогыг нийлүүлэх;
- Хууль бус бэлэн мөнгийг байршуулах, хөдөлгөх;
- Хөрөнгө худалдан авах;
- Санхүүжилт авах;
- Хөрөнгө оруулах боломжуудыг гаргаж өгөх;
- Шууд бусаар хөрөнгө худалдаж авах, эзэмших;
- Мөнгө тээвэрлэгч этгээдийг элсүүлэх, зохион байгуулах;
- Шүүхийн ажиллагаанд нөлөөлөх, удирдах.

Мөнгө угаах мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийн ашигладаг нийтлэг схем:

1. Худалдааны санхүүжилт;
2. Нууц болон альтернатив банкны платформ;
3. Мөнгө болон үнэ бүхий зүйл шилжүүлэгч этгээд;
4. Банк санхүүгийн байгууллагууд;
5. Хуулийн болон мэргэжлийн үйлчилгээ;
6. Төлбөр, тооцоо гүйцэтгэдэг компани.

5.2 ТИПОЛОГИ 2

МӨНГӨН ГУЙВУУЛГА БОЛОН ВАЛЮТ АРИЛЖААНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

МУТС-д мөнгөн гуйвуулга болон валют арилжааны үйлчилгээг 2 янзаар ашигладаг байна. Үүнд хууль бус орлого гэдгийг болон зориулалтыг нь мэдэхгүйгээр үйлчилгээ үзүүлэх, мөн тухайн байгууллагын ажилтан, удирдлагыг оролцуулан хууль бус үйлдлийг гүйцэлдүүлэх замаар мөнгө угаадаг. Мөнгөн гуйвуулга, валют арилжааны үйлчилгээг дараах замаар буруугаар ашигласаар байна. Үүнд:

- Нууц буюу далд гуйвуулгын үйлчилгээг ашиглах;
- Мөнгөний гарал үүсэл, гуйвуулга хийж буй хүн болон хүлээн авч буй хүний мэдээллийг зөрүүлэх;
- Хэсэг бүлэг этгээд тодорхой хугацааны давтамжтайгаар нэг этгээд эсхүл холбоотой этгээдүүдэд мөнгөн гуйвуулга хийх;
- Богино хугацаанд олон жижиг гуйвуулгаар их хэмжээний мөнгө шилжүүлэх;
- Гэнэт их хэмжээний бэлэн мөнгө орж ирэх, их хэмжээний мөнгө гарах;
- ХТМ-тэй холбоотой баримт материалыг хуурамчаар үйлдэх.

Ихэнх тохиолдолд маш олон жижиг гуйвуулга хийгдсэн байх ба нийлбэр дүнгээр ач холбогдол бүхий мөнгөн хөрөнгийг шилжүүлсэн байдаг. Ийм байдлаар нарийн төвөгтэй, зохион байгуулалттайгаар мөнгө угаах үйл ажиллагааг хийж байна.

БҮЛЭГ 6

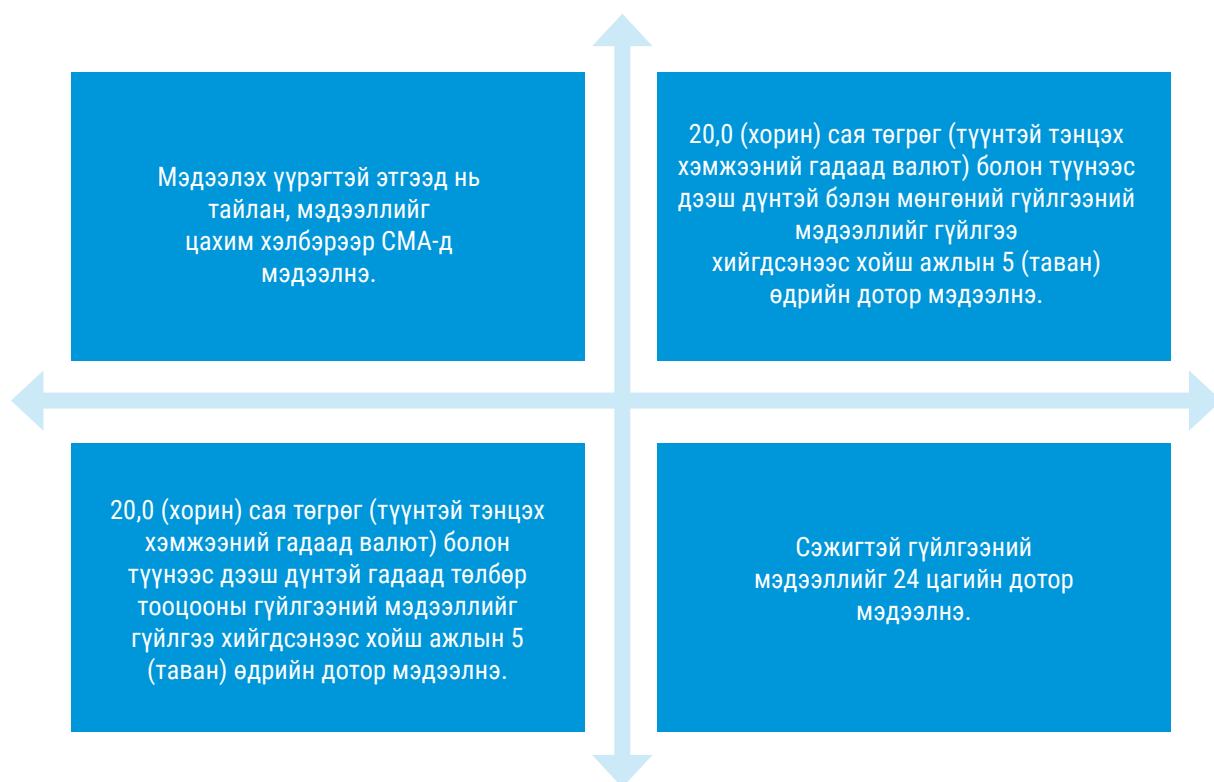
МЭДЭЭЛЛИЙН СИСТЕМИЙН БҮТЭЦ

6.1 СМА-НЫ ДОТООД МЭДЭЭЛЛИЙН СИСТЕМИЙН БҮТЭЦ

2019 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдөр Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн А-326 дугаар тушаалын хавсралтаар Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс цахимаар мэдээлэл ирүүлэх журмыг баталсан. Энэхүү журмын дагуу мэдээлэх үүрэгтэй этгээд нь СГТ, БМГТ, ГТГТ болон нэмэлт мэдээллүүдийг СМА-д ирүүлдэг.

СМА-д ирүүлэх тайлан нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

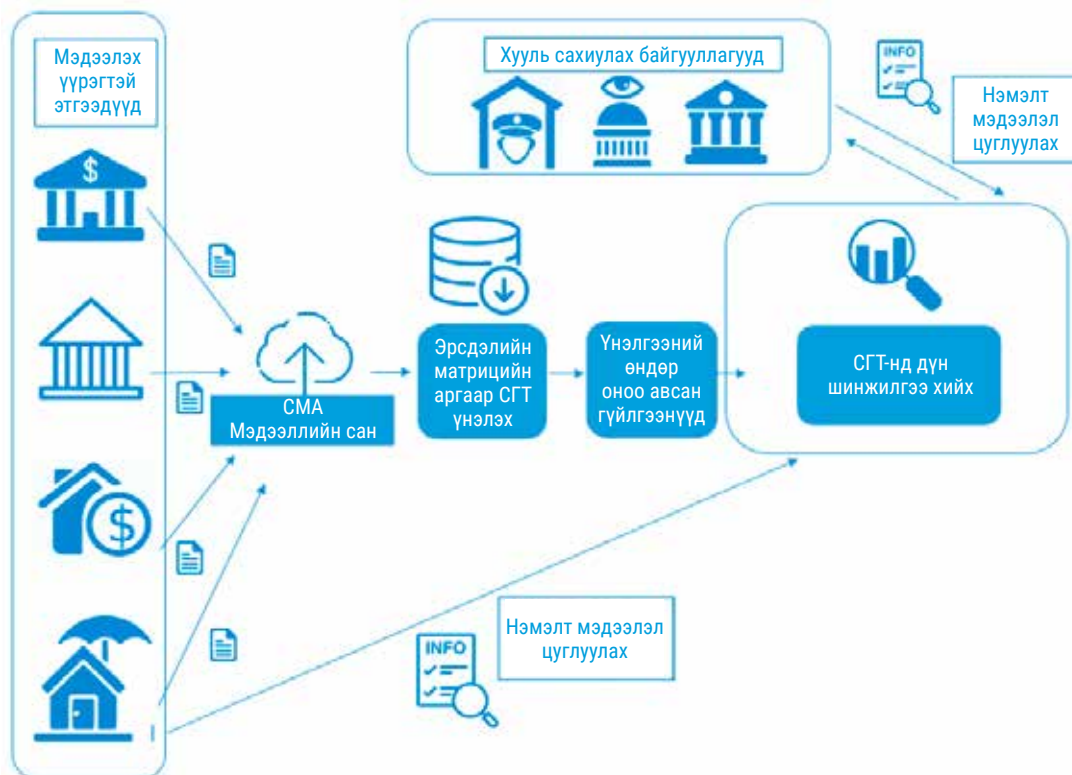
Зураг 12. СМА-нд ирүүлэх тайлангийн шаардлага



Эх сурвалж: СМА-д мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс цахимаар мэдээлэл ирүүлэх журам

СМА-д мэдээлэх үүрэгтэй этгээд нь сэжигтэй гүйлгээний тайлангаа мэдээллийн санд ирүүлсний дараагаар ахлах шинжээчид эрсдэлийн матрицийн аргаар үнэлэн өндөр оноо авсан гүйлгээг шинжээчдэд хуваарилан өгнө. Үүний дараагаар шинжээчид сэжигтэй гүйлгээний тайланд дүн шинжилгээ хийх явцдаа холбогдох байгууллагуудаас нэмэлт мэдээлэл авч шинжилгээ хийдэг.

Зураг 13. СМА-ны дотоод мэдээллийн системийн бүтэц



Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

Одоогийн байдлаар банкууд хуульд заасан тайлан, мэдээллийг онлайнаар, банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээд нь эксэл файлаар дамжуулан цахим хэлбэрээр СМА-д мэдээлж байна. Үүнтэй холбоотойгоор СМА-ны үйл ажиллагаанд ашиглаж буй программ хангамжийг сайжруулах шаардлага тулгарсан.

6.2 СМА-НЫ ПРОГРАММ ХАНГАМЖ

Дэлхийн аль ч орны СМА-ны хувьд мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй үр дүнтэй тэмцэх, хууль тогтоомжид заасан үүргээ өндөр чадавхтай хэрэгжүүлэхэд мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэхэд зориулж тусгайлан хөгжүүлсэн программ хангамж ашиглах явдал чухал байдаг.

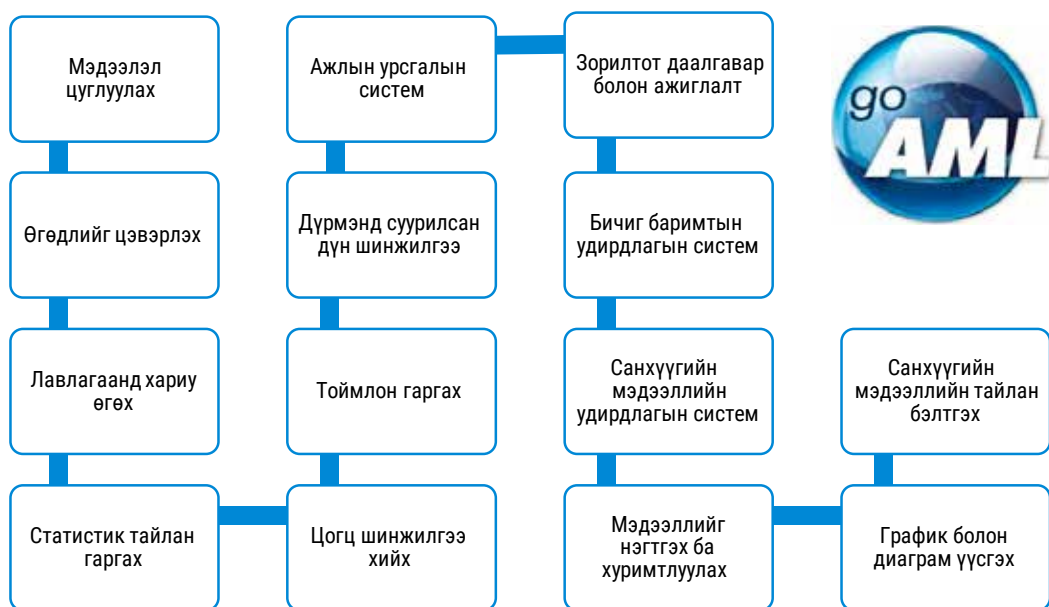
СМА-ны одоо ашиглаж байгаа программ нь МУТСТ тухай хуульд заасан бүх мэдээлэх үүрэгтэй этгээдээс 3 төрлийн тайланг онлайнаар хүлээн авах боломжгүй, олон төрлийн өөр форматтай мэдээллийг зөв зохистой удирдан нэгтгэж, дүн шинжилгээ хийх, нарийвчилсан хайлт хийх, бүртгэл хөтлөх, дэлгэрэнгүй статистик мэдээ гаргах, мэдээллийн хэлбэлзэл, давтамж, хоорондын холбоо хамаарал, зүй тогтлыг илрүүлж, график, дүрслэлээр үзүүлэх, жагсаалтууд үүсгэж мэдээллийн сан дахь мэдээлэлтэй харьцуулан тулгаж шалгах гэх мэт үндсэн болон бусад нэмэлт үйлдэл хийх чадамж сул байна.

Тиймээс бид улс орнуудын өргөн хэрэглэдэг GoAML программ хангамжийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэн ашиглахаар ажиллаж байна.

6.3 GOAML ПРОГРАММ ХАНГАМЖИЙН ТУХАЙ

НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх албанаас улс орнуудын МУТСТ чадавхыг ахиулах, МУТСТ үйл ажиллагааг олон улсын стандартад нийцүүлэх үүднээс GoAML хэрэглээний программыг СМА-дад тусгайлан зориулж боловсруулжээ. Энэхүү GoAML программ нь мэдээлэл цуглуулах, дүрэмд суурилсан дүн шинжилгээ хийх, эрсдэлийг үнэлэх, хууль сахиулах байгууллагуудад чиглэл өгөх, мэдээллийг түргэн шуурхай хүргүүлэх зориулалттай юм. Өдгөө GoAML программыг Мексик, Шинэ Зеланд, Ирланд, Люксембург, Балба зэрэг дэлхийн 50 гаруй улс оронд ашиглаж байгаа бөгөөд эрэлт нь өдрөөс өдөрт нэмэгдэж байна. Өнөөдрийн байдлаар GoAML-тэй өрсөлдөх ижил төстэй программ хангамж дэлхий нийтэд гараагүй байна. GoAML программ хангамжийн гол онцлог нь өгөгдөл цуглуулах бүрэлдэхүүн хэсэг нь мэдээлэх үүрэгтэй этгээдүүдэд мэдээ, тайланг (СГТ, БМГТ, ГТГТ) цахим хэлбэрээр хүргүүлэх боломжийг олгодог юм. Тайланг оффлайн (XML өгөгдлийн солилцоо, тухайлбал цахим шуудангийн хавсралт, CD, хатуу зөөврийн диск зэрэг), онлайн (XML өгөгдлийн мессежийг шууд ачааллах замаар) эсвэл СМА-ны цахим хуудсанд байршуулсан онлайн маягт бөглөх, илгээх хэлбэрээр хүргүүлж болно.

Зураг 14. GoAML программ хангамжийн үйлдлүүд



6.4 БУСАД

Монгол Улсын МУТСТ тогтолцоотой холбоотой мэдээ мэдээллийг олон нийтэд ойлгомжтой, ил тод хүргэх үүднээс www.amlcft.mn болон <https://fiu.mongolbank.mn/> гэсэн хоёр үндсэн цахим хуудсаар дамжуулан хүргэж байна.

www.amlcft.mn цахим хуудас нь Монгол Улсын болон олон улсын МУТСТ, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагаа, арга хэмжээний талаарх цаг үеийн мэдээлэл, зөвлөмж, сэрэмжлүүлэг, мөрдөгдөж буй хууль, эрх зүйн акт, хориг арга хэмжээ болон бусад мэдээллийг агуулсан мэдээллийн нэгдсэн систем юм. Энэхүү цахим хуудсыг ФАТФ-ын стандартын Шууд хэрэгжилт 11-ийг хангах чиг үүрэг бүхий ажлын хэсэг БНХАУ-ын Бээжин хотод хамгаалсан тайлангийн үеэр ашигласан бөгөөд МУТСТ ажлын хүрээнд зарим ажлыг хөнгөвчилж, ФАТФ-аас тавьсан зарим шаардлагуудын хэрэгжилтийг хангахад дэмжлэг болсон.

<https://fiu.mongolbank.mn/> цахим хуудаст МУТСТ ажлын талаарх мэдээлэл болон СМА-ны үйл ажиллагаатай холбоотой нийтлэл, мэдээллийг цаг тухай бүрт нь байршуулан ажиллаж байна.

БҮЛЭГ 7

ҮНДЭСНИЙ ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

МУТС Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээний зорилго нь Монгол Улсын МУТС эрсдэлийг ойлгох, хууль сахиулах, зохицуулах, урьдчилан сэргийлэх байгууллагуудын хязгаарлагдмал нөөцийг үр дүнтэй хуваарилах, оновчтой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх замаар тус эрсдэлийг бууруулахад оршино. Энэхүү зорилгын хүрээнд эрсдэлд суурилсан хэлбэрээр авах арга хэмжээний стратеги, төлөвлөгөө боловсруулахын тулд Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээний тайланг боловсруулдаг. МУТС эрсдэлийн талаар ойлголт, мэдлэгтэй байх нь Засгийн газар, хууль сахиулах, хяналт тавих, зохицуулах чиг үүрэг бүхий байгууллагуудад энэхүү гэмт хэрэгтэй тэмцэхэд, ялангуяа гэмт хэргийн өндөр эрсдэлтэй салбар, газар зүйд чиглэсэн арга хэмжээг зохион байгуулах, нөөцийг үр дүнтэй хуваарилах, бодлого боловсруулахад дөхөмтэй байх болно. ФАТФ-аас гаргасан МУТСТ олон улсын стандартын дагуу улс орнууд Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ хийх үүрэгтэй. Монгол Улс ФАТФ-ын төрлийн бүс нутаг хариуцсан байгууллага болох АНДМУТБ-т гишүүнчлэлээрээ дамжуулж уг стандартыг хэрэгжүүлэх бүрэн хүсэл эрмэлзэлтэй байгаагаа илэрхийлсэн.

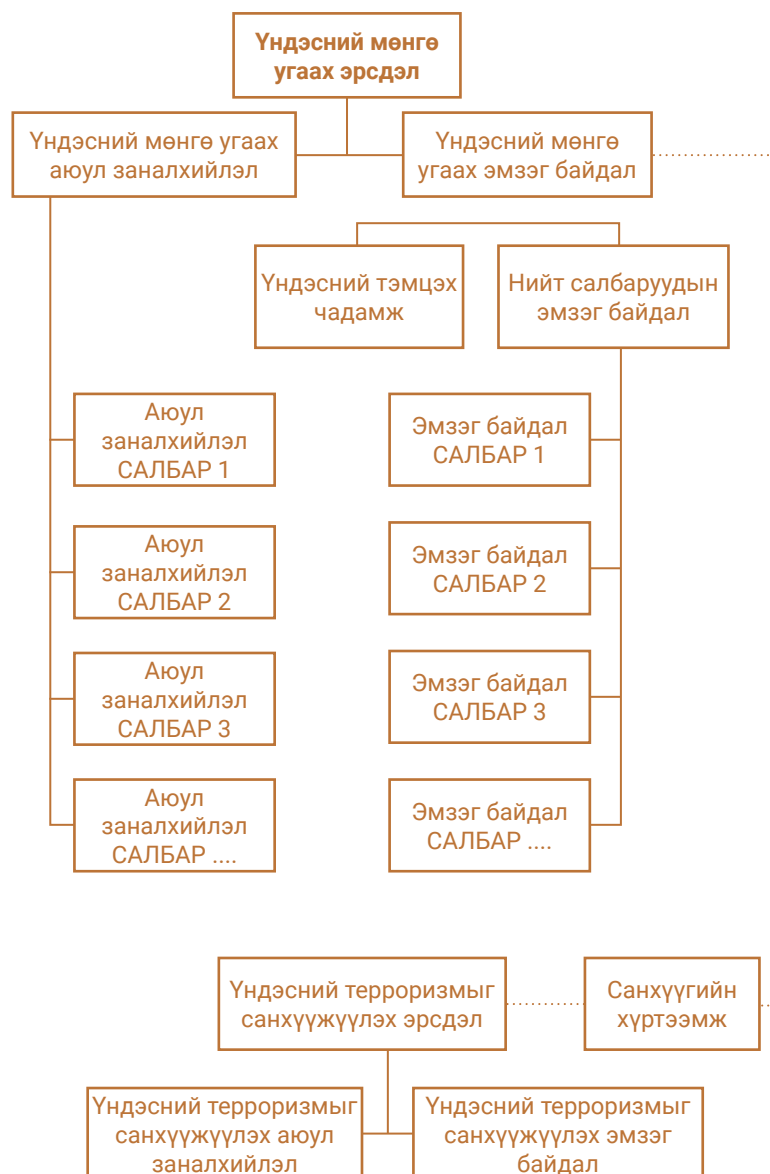
Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ хийх ажлыг СМА зохион байгуулан ажилладаг ба Монгол Улсын анхны МУТС Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээг 2016 онд хийсэн. Энэхүү Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээгээр МУТС гэмт хэрэг, банкны салбар, банкнаас бусад санхүүгийн салбар, СББМҮҮ-ийн салбарын эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн.

Хоёр дахь удаагийн Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээг энэ онд буюу 2020 онд багтаан хийхээр болж 2020 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдөр Сангийн сайдын 20 дугаартай тушаалын хавсралтаар Монгол Улсын МУТС Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээг хийж тайлагнах чиг үүрэг бүхий Ажлын хэсгийн

бүрэлдэхүүнийг баталлаа. Энэ хүрээнд Сангийн сайдын 2020 оны 4 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 90 дугаартай тушаалын хавсралтаар дараах Дэд ажлын хэсгүүдийг байгуулсан. Үүнд:

1. Мөнгө угаах аюул заналхийллийг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
2. Үндэсний эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
3. Банкны салбарын эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
4. Үнэт цаасны салбарын эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
5. Даатгалын салбарын эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
6. Банкны бус санхүүгийн байгууллагын салбарын эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
7. СББМҮҮ-дийн салбарын эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
8. Терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэлийг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
9. Санхүүгийн хүртээмжтэй бүтээгдэхүүний эрсдэлийг үнэлэх дэд ажлын хэсэг
10. Ашгийн бус байгууллагын эмзэг байдлыг үнэлэх дэд ажлын хэсэг

Үүнийг бүдүүвч зургаар харуулбал:



Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээгээр бүх салбарууд дахь бодитой эрсдэлүүдийг тодорхойлсны үндсэн дээр илэрсэн эрсдэлүүдийг бууруулах зорилгоор үндэсний стратеги, хөтөлбөрийг боловсруулдаг. Үүний дараа холбогдох байгууллагууд хамтран үндэсний хөтөлбөрт тусгагдсан ажлуудыг хийж гүйцэтгэн, ФАТФ-ын зөвлөмжүүдийн шаардлагыг хангах тал дээр бэлтгэл ажлыг хангаж, Харилцан үнэлгээний тайланг бэлддэг.

БҮЛЭГ 8

АНДМУТБ ХАРИЛЦАН ҮНЭЛГЭЭ БОЛОН ОУХАХБ-ЫН ДҮГНЭЛТ

8.1

АНДМУТБ-ИЙН МӨНГӨ УГААХ ТОГТОЛЦООГ ҮНЭЛЭХТЭЙ ХОЛБООТОЙ ХАРИЛЦАН ҮНЭЛГЭЭ

8.1.1. АНДМУТБ-ИЙН МОНГОЛ УЛСАД ХИЙСЭН ХАРИЛЦАН ҮНЭЛГЭЭ

Монгол Улс 2004 онд ФАТФ-ын төрлийн бүс нутаг хариуцсан байгууллага болох АНДМУТБ-ийн гишүүн улс болж, улмаар 2006 оны 7 дугаар сард Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийг баталсан.

АНДМУТБ-ээс Монгол Улсын МУТСТ тогтолцоонд 2007 онд анхны харилцан үнэлгээг, 2017 онд хоёр дахь харилцан үнэлгээг хийсэн. Монгол Улсад 2007 онд хийгдсэн анхны харилцан үнэлгээгээр ФАТФ-ын 49 зөвлөмж³-өөс 21 зөвлөмжийг “Биелүүлээгүй”, 15 зөвлөмжийг “Хэсэгчлэн биелүүлсэн” гэх үнэлгээг авч байв.

Энэ үр дүнгээс шалтгаалан 2011 оны 6 дугаар сард ФАТФ-аас Монгол Улсыг МУТСТ стратегийн дутагдалтай орнуудын жагсаалтад оруулсан. Мөн үүний дараа 2013 оны 10 дугаар сард ФАТФ-аас Монгол Улсыг ажлын төлөвлөгөөнд багтсан ихэнх чухал ажлуудыг “Биелүүлээгүй” гэж үзэн хангалтгүй ахиц үзүүлж буй улс орнуудын жагсаалтад оруулсан. Тухайн үед Монгол Улсын эдийн засгийн өсөлт өндөр, гадаад нэр хүнд сайн байсан зэргээс шалтгаалан эдийн засагт учруулсан бодит

³ ФАТФ-аас анх мөнгө угаахтай тэмцэх олон улсын стандартыг гаргахдаа 40+9 байдлаар гаргаж байсан. Улмаар 2012 онд Техник хэрэгжилтийн 40, Шууд хэрэгжилтийн 11 үзүүлэлт болгон шинэчилсэн.

хохирол бага байв. Монгол Улсын Их Хурал, Засгийн газраас шуурхай арга хэмжээ авч Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Эрүүгийн хуульд шаардлагатай нэмэлт, өөрчлөлтийг оруулан холбогдох журам, зааврыг богино хугацаанд батлуулсны үр дүнд Техник хэрэгжилтийн тайланг дахин үнэлж, Монгол Улсыг 2014 оны 6 дугаар сард МУТСТ стратегийн дутагдалтай орнуудын жагсаалтаас гаргасан.

Үүнээс хойш 2017 онд хоёр дахь удаагийн Харилцан үнэлгээг хийж, үнэлгээнд Монгол Улсын нөхцөл байдлыг 2016 оны 11 дүгээр сарын байдлаар тасалбар болгон хамруулсан бөгөөд ФАТФ-ын Техник хэрэгжилтийн 40 зөвлөмжөөс гадна Үр дүнтэй байдлын 11 Шууд хэрэгжилтийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу шалгасан нь энэхүү хоёр дахь удаагийн Харилцан үнэлгээний онцлог байв.

Монгол Улс 2016 оны 6 дугаар сард Техник хэрэгжилтийн тайланг, 2016 оны 9 дүгээр сард Үр дүнтэй байдлын тайланг тус тус үнэлгээний багт хүргүүлж, үнэлгээний баг газар дээрх уулзалт, шалгалтыг хийхээр 2016 оны 10 дугаар сар болон 2017 оны 5 дугаар сард тус тус Монгол Улсад айлчлан, холбогдох байгууллагуудтай уулзалт хийж, тайланг нягтлан баталгаажуулсан.

Шри Ланка Улсын Коломбо хотод 2017 оны 7 дугаар сард зохион байгуулагдсан АНДМУТБ-ын ээлжит хурлаар Монгол Улсын Харилцан үнэлгээний тайланг хэлэлцэж, Монгол Улсыг “Өргөтгөсөн эрчимтэй хяналт”-д оруулж, ФАТФ-ын “МУТСТ стратегийн дутагдалтай орнуудын жагсаалт”-д орох эрсдэлтэй байгаа тул хугацаатай үүрэг даалгавар өгсөн бөгөөд улмаар МУТСТ стратегийн дутагдалтай улсын жагсаалтад оруулан нийтэд зарлах арга хэмжээ авахыг хойшлуулж Монгол Улсад хугацаа өгсөн.

“Өргөтгөсөн эрчимтэй хяналт”-д оруулах нөхцөл нь:

- ФАТФ-ын 40 зөвлөмжийн Техник хэрэгжилтийн үнэлгээнд 20 болон түүнээс дээш зөвлөмжид “Биелүүлээгүй” эсхүл “Хэсэгчлэн биелүүлсэн” гэх үнэлгээг авсан бол;
- Зөвлөмж 3,5,6,10,11 болон 20-иос 3 болон түүнээс зөвлөмжид “Биелүүлээгүй” эсхүл “Хэсэгчлэн биелүүлсэн” гэх үнэлгээг авсан бол;
- ФАТФ-ын 11 Шууд хэрэгжилтийн 9 болон түүнээс дээшид “Доогуур” эсхүл “Дунд зэрэг” гэх үнэлгээг авсан, түүнээс хамгийн багадаа 2-т нь “Доогуур” үнэлгээ авсан бол;
- ФАТФ-ын 11 Шууд хэрэгжилтийн 6 болон түүнээс дээшид “Доогуур” үнэлгээг авсан тохиолдолд хамаарах бөгөөд дээрх үнэлгээг авсан улс орныг МУТСТ тогтолцоо, түүний хэрэгжилтийг ноцтой дутагдалтай гэж дүгнэн хяналтад оруулдаг байна.

2017 оны Харилцан үнэлгээгээр Монгол Улсын МУТСТ тогтолцооны Техник хэрэгжилтийг ФАТФ-ын 40 зөвлөмжөөс 5 зөвлөмжид “Бүрэн биелүүлсэн” /C-5/, 15 зөвлөмжид “Дийлэнхийг биелүүлсэн” /LC-15/, 15 зөвлөмжид “Хэсэгчлэн биелүүлсэн” /PC-15/, 5 зөвлөмжид “Биелүүлээгүй” /NC-5/ гэж үнэлэв. Харин Үр дүнтэй байдал буюу Шууд хэрэгжилтийн 11 үзүүлэлтээс 2 үзүүлэлтийг “Дунд зэрэг” хэрэгжилттэй, 9 үзүүлэлтийг хэрэгжилт “Муу” буюу бүхэлдээ хангалтгүй гэж үнэлэв.

Хүснэгт 3. Техник хэрэгжилтийн үнэлгээний үр дүн – 2017 он

/Бүрэн биелүүлсэн: C-compliant, Дийлэнхийг биелүүлсэн: LC-largely compliant, Хэсэгчлэн биелүүлсэн: PC-partially compliant, Биелүүлээгүй: NC-noncompliant/

Зөвлөмж 1	Зөвлөмж 2	Зөвлөмж 3	Зөвлөмж 4	Зөвлөмж 5	Зөвлөмж 6	Зөвлөмж 7	Зөвлөмж 8
PC	PC	LC	LC	LC	PC	NC	PC
Зөвлөмж 9	Зөвлөмж 10	Зөвлөмж 11	Зөвлөмж 12	Зөвлөмж 13	Зөвлөмж 14	Зөвлөмж 15	Зөвлөмж 16
LC	LC	C	LC	LC	PC	LC	LC
Зөвлөмж 17	Зөвлөмж 18	Зөвлөмж 19	Зөвлөмж 20	Зөвлөмж 21	Зөвлөмж 22	Зөвлөмж 23	Зөвлөмж 24
NC	LC	PC	LC	PC	NC	NC	PC
Зөвлөмж 25	Зөвлөмж 26	Зөвлөмж 27	Зөвлөмж 28	Зөвлөмж 29	Зөвлөмж 30	Зөвлөмж 31	Зөвлөмж 32
PC	PC	LC	NC	PC	C	C	PC
Зөвлөмж 33	Зөвлөмж 34	Зөвлөмж 35	Зөвлөмж 36	Зөвлөмж 37	Зөвлөмж 38	Зөвлөмж 39	Зөвлөмж 40
PC	PC	PC	C	C	LC	LC	LC

Эх сурвалж: Харилцан үнэлгээний тайлан, 2017

Хүснэгт 4. Үр дүнтэй байдлын үнэлгээний үр дүн – 2017 он

/High – Хэрэгжилт сайн, Substantial – Ихэнх нь хэрэгждэг, Moderate – Дунд зэргийн хэрэгжилттэй, Low – Хэрэгжилт муу/

Шууд хэрэгжилт 1	Шууд хэрэгжилт 2	Шууд хэрэгжилт 3	Шууд хэрэгжилт 4
Low	Moderate	Low	Low
Шууд хэрэгжилт 5	Шууд хэрэгжилт 6	Шууд хэрэгжилт 7	Шууд хэрэгжилт 8
Low	Low	Low	Moderate
Шууд хэрэгжилт 9	Шууд хэрэгжилт 10	Шууд хэрэгжилт 11	
Low	Low	Low	

Эх сурвалж: Харилцан үнэлгээний тайлан, 2017

Монгол Улс нэн тэргүүнд Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль эрх зүйн орчноо сайжруулах, улмаар Харилцан үнэлгээний тайлангаар хангалтгүй үнэлгээ авсан Техник хэрэгжилтийн зөвлөмж, Шууд хэрэгжилтийн үзүүлэлтүүдийг хангаж ажиллах үүрэг хүлээсэн юм.

8.1.2. ХАРИЛЦАН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮНГ САЙЖРУУЛАХ ЗОРИЛГООР 2017-2019 ОНУУДАД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Монгол Улсын МУТСТ тогтолцоог сайжруулах зорилгоор Монголбанкнаас санаачлан холбогдох байгууллагуудтай хамтран дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэв. Үүнд:

- Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 5 дугаар сарын 17-ны өдрийн 143 дугаар тогтоолын хавсралтаар Монгол Улсын МУТСТ Дунд хугацааны үндэсний хөтөлбөрийг батлав.
- Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлөөс 2017 онд зөвлөмж гаргаж, биелэлтийг зохион байгуулж ажиллав.
- ХАЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг өргөжүүлж, тодорхой чиглэлийн ажлын хэсгүүдийг ХАЗ-ийн дэргэд байгуулах зэргээр үйл ажиллагааг эрчимжүүлэв.
- Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2018, 2019 онуудад баримтлах үндсэн чиглэлд холбогдох асуудлыг тусган хэрэгжүүлж ажиллав.
- “АНДМУТБ-ээс өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө”-г боловсруулан, Монгол Улсын Засгийн газраар батлуулж, биелэлтийг хангаж ажиллав.
- Холбогдох хууль тогтоомжид оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийн төслийг боловсруулах, батлуулах чиг үүрэг бүхий ажлын хэсгүүдэд ажиллаж, батлуулав.

Тухайлбал:

- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль;
- Эрүүгийн хууль;
- Терроризмтой тэмцэх тухай хууль;
- Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хууль;
- Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хууль;
- Хуульчийн эрх зүйн байдлын тухай хууль;
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль;
- Тагнуулын байгууллагын тухай хууль;
- Зөрчлийн тухай хууль;
- Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль;
- Гаалийн тухай хууль;
- Шуудангийн тухай хууль;
- Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль;
- Банкны тухай хууль;
- Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны журам;

- Террорист этгээдийн жагсаалтад оруулах, жагсаалтад орсон этгээдийн хөрөнгийн хөдөлгөөнийг зогсоох, хянах журам;
- Бусад хууль, тогтоомжууд.

Тухайлбал 2017 онд хийгдсэн Харилцан үнэлгээний тайланд Монгол Улсын СББМҮҮ болох хуульч, нотариатч, нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч мэргэжлийн байгууллагуудын МУТСТ талаар ойлголт сул, хяналт шалгалтыг хийдэггүй, тэдний МУТСТ талаарх эрсдэлийг үнэлдэггүй, хяналт шалгалт хийх байгууллага тодорхойгүй гэх зэрэг асуудлуудыг хөндсөн.

Энэ ажлын хүрээнд Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд 2020 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдөр нотариатч, хуульч, эсхүл нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч нарыг тодорхой үйл ажиллагааг явуулсан тохиолдолд СМА-д мэдээлэхээр тусгасан. Мөн СББМҮҮ-д хүрч ажиллах ажлын хүрээнд СМА нь МУТСТ тухай болон эрсдэлийн үнэлгээний талаарх сургалтуудыг Санхүүгийн зохицуулах хороо, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институттэй хамтран хийсэн. Сургалтын дэлгэрэнгүйг Хавсралт 5-аас харна уу.

8.1.3. ҮЗҮҮЛСЭН АХИЦ ДЭВШЛЭЭС ҮҮДЭН ҮНЭЛГЭЭГ АХИУЛАХ НЬ

Дээр дурдсанчлан 2017 оны 7 дугаар сард Монгол Улсыг “Өргөтгөсөн эрчимтэй хяналт”-д оруулж, хугацаатай үүрэг даалгавар өгсөнтэй холбогдуулан Харилцан үнэлгээгээр хангалтгүй үнэлгээ авсан Техник хэрэгжилтийн 20 зөвлөмжийн үнэлгээг ахиулах хүсэлтийг Монгол Улс 2019 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдөр гарган, техник хэрэгжилтийн зөвлөмжийн биелэлтийн тайланг дагалдах баримт бичгийн хамт АНДМУТБ-т хүргүүлсэн. Энэхүү тайланг 2019 оны 8 дугаар сард болсон АНДМУТБ-ийн жилийн ээлжит хурлаар хэлэлцэн, Харилцан үнэлгээгээр хангалтгүй үнэлгээ авсан нийт 20 зөвлөмжөөс 16 зөвлөмжийн үнэлгээг ахиулж, 2019 оны 10 дугаар сарын байдлаар Монгол Улс ФАТФ-ын 40 Зөвлөмжийн 35-ийг хангалттай хэмжээнд биелүүлсэн байна. Үүнийг хүснэгтээр үзүүлбэл:

Хүснэгт 5. Харилцан үнэлгээний тайлангаар хангалтгүй үнэлгээ авсан Техник хэрэгжилтийн үнэлгээг ахиулсан
/Бүрэн биелүүлсэн: C-compliant, Дийлэнхийг биелүүлсэн: LC-largely compliant, Хэсэгчлэн биелүүлсэн: PC-partially compliant, Биелүүлээгүй: NC-noncompliant/

Зөвлөмж 1	Зөвлөмж 2	Зөвлөмж 3	Зөвлөмж 4	Зөвлөмж 5	Зөвлөмж 6	Зөвлөмж 7	Зөвлөмж 8
PC	LC	LC	LC	LC	LC	LC	PC
Зөвлөмж 9	Зөвлөмж 10	Зөвлөмж 11	Зөвлөмж 12	Зөвлөмж 13	Зөвлөмж 14	Зөвлөмж 15	Зөвлөмж 16
LC	LC	C	LC	LC	PC	LC	LC
Зөвлөмж 17	Зөвлөмж 18	Зөвлөмж 19	Зөвлөмж 20	Зөвлөмж 21	Зөвлөмж 22	Зөвлөмж 23	Зөвлөмж 24
LC	LC	LC	LC	C	LC	LC	LC
Зөвлөмж 25	Зөвлөмж 26	Зөвлөмж 27	Зөвлөмж 28	Зөвлөмж 29	Зөвлөмж 30	Зөвлөмж 31	Зөвлөмж 32
LC	LC	LC	PC	C	C	C	LC
Зөвлөмж 33	Зөвлөмж 34	Зөвлөмж 35	Зөвлөмж 36	Зөвлөмж 37	Зөвлөмж 38	Зөвлөмж 39	Зөвлөмж 40
LC	LC	PC	C	C	LC	LC	LC

Эх сурвалж: Монгол Улсын 2 дахь шатны Явцын тайлан

2019 оны 8 дугаар сард Австрали Улсын нийслэл Канберра хотод зохион байгуулагдсан АНДМУТБ-ийн ээлжит жилийн хурлаар 2017 онд хийсэн Харилцан үнэлгээний мөрөөр Монгол Улсаас 2017-2019 онуудад МУТСТ чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаарх Техник хэрэгжилтийн тайланг хэлэлцэн, ФАТФ-ын техник хэрэгжилтийн 40 зөвлөмжийн 7 зөвлөмжийг “Бүрэн биелүүлсэн” /C-7/, 28 зөвлөмжийг “Дийлэнхийг биелүүлсэн” /LC-28/, 5 зөвлөмжийг “Хэсэгчлэн биелүүлсэн” /PC-5/ гэж дүгнэн үнэлгээг ахиулсан бөгөөд NC буюу “Биелүүлээгүй” гэх үнэлгээ байхгүй байв. Энэхүү

хурлаар нийт 16 зөвлөмжийн үнэлгээг ахиулсан. Үүний үр дүнд Монгол Улсыг техник хэрэгжилтийн хувьд “Өргөтгөсөн эрчимтэй хяналт”-аас гаргаж “Өргөтгөсөн хяналт”-д шилжүүлэн хяналтыг сулруулсан байна.

Монгол Улсын ФАТФ-ын Техник хэрэгжилт болон Үр дүнтэй байдлын үнэлгээний цаг хугацааны матриц (2007-2020)-ыг Хавсралт 10-аас харна уу.

8.2 ФАТФ-ААС МОНГОЛ УЛСАД ХИЙСЭН ДҮГНЭЛТ

8.2.1. ОУХАХБ-ЫН ДҮГНЭЛТ

Тайланд Улсын нийслэл Бангкок хотод 2019 оны 9 дүгээр сарын 09-13-ны өдрүүдэд болсон ФАТФ болон АНДМУТБ-ийн хамтарсан хурлаар манай улсын Үр дүнтэй байдлын үзүүлэлт сайжирсан, тодруулбал Шууд хэрэгжилтийн 11 үзүүлэлтээс 7 үзүүлэлтэд ахиц гаргасан гэж урьдчилсан байдлаар дүгнэсэн бөгөөд харин 4 үзүүлэлтийн хувьд авсан арга хэмжээг бүрэн хангалттай биш гэж үзэв.

8.2.2. ФАТФ-ААС МОНГОЛ УЛСЫГ ХЯНАЛТАНД ОРУУЛСАН ТУХАЙ МЭДЭГДЭЛ

2019 оны 10 дугаар сард Франц Улсын нийслэл Парис хотноо болсон ФАТФ-ын ээлжит хурлаар Монгол Улсын Үр дүнтэй байдлын тайлангийн үр дүн, ажлын төлөвлөгөөний төслийн талаар хэлэлцэв.

ФАТФ-аас 2019 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдөр олон улсын МУТСТ үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг сайжруулах явцын талаар мэдэгдэл гаргасан. Энэхүү мэдэгдэлд 2017 оны Харилцан үнэлгээний тайлан батлагдаж, хяналтад оруулснаас хойш Монгол Улс холбогдох хууль, тогтоомж журмыг шинэчилж нэвтрүүлснээр ихээхэн ахиц дэвшил гаргасныг онцлон дурдсанаас гадна МУТСТ тогтолцооны Үр дүнтэй байдлаа нэмэгдүүлэх, дутагдлаа засч сайжруулах чиглэлээр Монгол Улс ФАТФ болон АНДМУТБ-тэй хамтран ажиллах ажлын төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлэх улс төрийн өндөр түвшний хүсэл зоригоо илэрхийлснийг тэмдэглэсэн байна.

Түүнчлэн дээрх мэдэгдлийн дагуу Монгол Улсад хугацаатай үүрэг даалгавар өгч, стратегийн хувьд учир дутагдалтай улсын жагсаалтад орсныг өөрийн цахим хуудсаар дамжуулан нийтэд ил болгосон байна.

8.2.3. ФАТФ-ЫН ХЯНАЛТААС ГАРАХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Монгол Улс МУТСТ стратегийн дутагдалтай гэдгээ хүлээн зөвшөөрч, 2021 оны 5 дугаар сар хүртэл авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг тусгасан үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг ФАТФ-тай хамтран боловсруулсан. Монгол Улс тус төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хэр хурдан, чанартай гүйцэтгэхээс ФАТФ-ын жагсаалтаас гарах асуудал шууд хамаарах юм.

Хүснэгт 6. Ажлын төлөвлөгөөний төсөлд тусгасан ажлууд

№	Ажлын төлөвлөгөө
Шууд хэрэгжилт: 3	1. Санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийг хянан шалгах байгууллагын тухайн салбарын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэлийн талаарх ойлголтыг нэмэгдүүлэх, хяналт шалгалтыг эрсдэлд суурилсан аргачлалаар хийж гүйцэтгэх ; 2. Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд гаргасан зөрчилд нь дүйцэхүйц, дахин үйлдэхээс сэргийлсэн хариуцлага оногдуулах ;
Шууд хэрэгжилт: 7	3. Тодорхойлсон эрсдэлтэй нь уялдуулан мөнгө угаах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах, прокурорын түвшинд яллах ажиллагааг нэмэгдүүлэх;
Шууд хэрэгжилт: 8	4.Хилээр мэдүүлээгүй/худал мэдүүлсэн мөнгөн тэмдэгтийг хураан авах, битүүмжлэх, гаргасан зөрчилд нь дүйцэхүйц, дахин үйлдэхээс сэргийлэх арга хэмжээ авах;
Шууд хэрэгжилт: 11	5. Хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр эрх бүхий байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, уялдаа холбоог сайжруулах; 6. Санхүүгийн байгууллагууд болон санхүүгийн бус бизнес мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийн үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэх болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах үүргийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, гаргасан зөрчилд нь дүйцэхүйц, дахин үйлдэхээс сэргийлэх арга хэмжээ авах.

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

Үүнтэй холбогдуулан ХАЗ-өөс 2019 оны 9 дүгээр сард ФАТФ-ын ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан төлөвлөгөөг боловсруулж, 2019 оны 10 дугаар сарын 08-ны өдрийн хурлаар зөвлөлийн гишүүн байгууллага бүр байгууллагынхаа дотоод төлөвлөгөөнд холбогдох ажлуудыг тусган хэрэгжүүлж ажиллахаар тогтов.

8.3. ФАТФ-ЫН ЖАГСААЛТАД ОРСНЫ НӨЛӨӨ

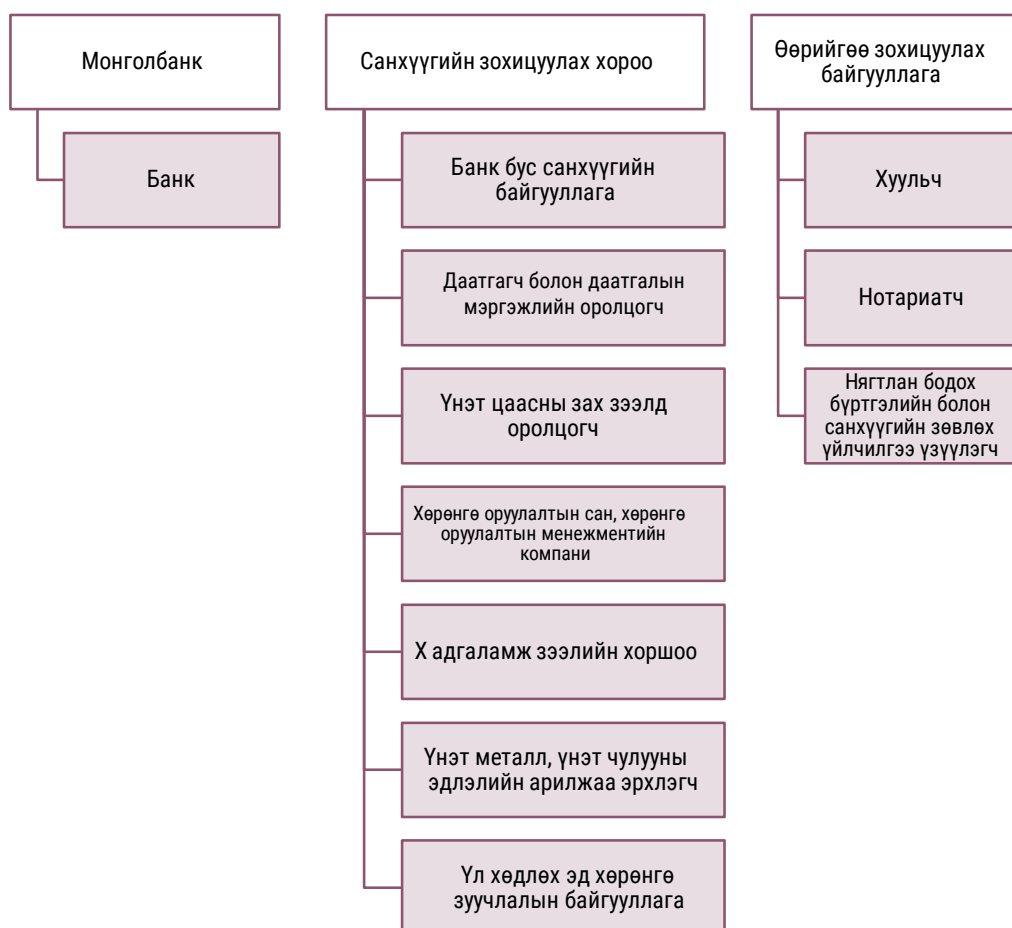
ФАТФ-ын жагсаалтад орох нь тухайн улсын эдийн засагт хэрхэн нөлөөлдөг талаар олон улсын голлох судалгааны ажлуудын үр дүнгээс нэгтгэн дүгнэвэл (1) хамтран ажилладаг банк, санхүүгийн байгууллагын хүрээ хумигдаж, гадаад шилжүүлэг, төлбөр тооцоо, санхүүгийн үйлчилгээ авах зардлыг нэмэгдүүлж, тухайн улсын мөнгөн гуйвуулга, гадаад худалдааг бууруулах, (2) зээлжих зэрэглэлд сөргөөр нөлөөлж гадаад зах зээлээс эх үүсвэр татах боломжийг бууруулах, (3) ХТМ хяналт шалгалт, мэдээлэх үйл явцаас шалтгаалан хөрөнгө оруулалт буурах нөлөөг үзүүлэх, (4) инфляци өсөх, ханш сулрах зэрэг дам нөлөө үүсэх магадлалтай байдаг.

БҮЛЭГ 9

ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 18.1.7-д зааснаар СМА нь тус хуулийн хэрэгжилтэд хийсэн хяналт шалгалтын талаар нэгдсэн статистик гаргах, хяналт шалгалт хийх, эрх бүхий бусад этгээдээр хяналт шалгалт хийлгэх чиг үүрэгтэй. Мөн тус хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1-д мэдээлэх үүрэгтэй этгээд тус хуулиар хүлээсэн үүргээ хэрхэн биелүүлж байгаад хяналт тавих, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо болон өөрийгөө зохицуулах байгууллага (Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт, Монголын Хуульчдын холбоо, Монголын Нотариатчдын танхим) гэсэн 3 төрлийн байгууллага эрсдэлд суурилсан хэлбэрээр хэрэгжүүлэхээр заасан байдаг.

Зураг 15. МУТСТ чиглэлээр хяналт шалгалт хийх үйл ажиллагаа



Банкны хяналт шалгалтыг Монголбанкны Хяналт шалгалтын газрын Мөнгө угаахтай тэмцэх хэлтсээс хийдэг. Банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагууд болох банк бус санхүүгийн байгууллага, даатгалын компани, үнэт цаасны зах зээлд оролцогч, хөрөнгө оруулалтын сан, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, хадгаламж зээлийн хоршоо, үнэт металл, үнэт чулууны эдлэлийн арилжаа эрхлэгч, үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын байгууллагад Санхүүгийн зохицуулах хорооны Хяналт шалгалт, зохицуулалтын газрын Мөнгө угаахтай тэмцэх албанаас хийдэг. Харин СББМҮҮ-ээс хуульч, нотариатч, нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч нарт өөрийгөө зохицуулах байгууллагууд буюу мэргэжлийн холбоод эрсдэлд суурилсан аргаар хяналт шалгалт хийдэг.

9.1 БАНКНЫ МУТСТ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Банкны МУТСТ үйл ажиллагааны хяналт шалгалтыг хоёр хэлбэрээр буюу зайнаас болон газар дээр нь хийж гүйцэтгэдэг. СМА нь банкны МУТСТ үйл ажиллагаанд газар дээрх болон зайнаас хяналт, шалгалт хийх журмыг боловсруулахад оролцсон.

2017-2019 онуудад банканд МУТСТ чиглэлээр дараах байдлаар хяналт шалгалт хийжээ.

Хүснэгт 7. Банканд хийгдсэн хяналт шалгалтын тоо /2017-2019/

2017	2018	2019
2	14	24

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

9.2 БАНКНААС БУСАД МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ ЭТГЭЭДЭД ХИЙГДСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагууд болон үнэт металл, үнэт чулууны эдлэлийн арилжаа эрхлэгч, үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын байгууллагын хяналт шалгалтыг Санхүүгийн зохицуулах хорооны Хяналт шалгалтын газрын Мөнгө угаахтай тэмцэх хэлтсээс хийдэг. Харин бусад СББМҮҮ-ийн (нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч, хуульч, нотариатч) хяналт шалгалтыг Өөрийгөө зохицуулах байгууллагууд буюу Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт, Монголын Хуульчдын холбоо, Монголын Нотариатчдын танхим зохицуулдаг байна.

СМА нь хуульч, нотариатч болон нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч нарт мөнгө угаах, үйл олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх, терроризмтэй тэмцэхтэй холбоотой хяналт шалгалтын ажлыг таниулах хүрээнд 2019 оны байдлаар нийт 13 удаа Монголбанк, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт, Монголын Хуульчдын холбоо, Монголын нотариатчдын танхимтай хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалтуудыг хийсэн. Уулзалтын дэлгэрэнгүйг Хавсралт 6-аас харна уу.

СМА нь өндөр эрсдэлтэй гэж үнэлэгдсэн нотариатч, хуулийн фирм, нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэгчдэд газар дээрх хяналт шалгалтыг хийж, тайланг боловсруулсан. Дэлгэрэнгүйг Хавсралт 7-оос харна уу.

Мөн СМА нь СББМҮҮ-дэд хяналт шалгалт хийж, шаардлагатай тохиолдолд хугацаатай үүрэг даалгавар өгдөг ба биелэлтийг шалгаж, зөрчил дутагдал илэрсэн тохиолдолд Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 23 дугаар зүйлд заасан хариуцлагын арга хэмжээ, Зөрчлийн тухай хуулийн 11.29-д заасан арга хэмжээг авах үүрэгтэй.

СМА-аас холбогдох байгууллагуудад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдийн МУТС, үйл олноор зэвсэг дэлгэрүүлэхтэй холбоотой эрсдэлийн үнэлгээг хийхэд техник туслалцаа, дэмжлэг үзүүлсэн. Мөн хяналт шалгалтын арга зүйн анхдагч баримт бичгийг боловсруулж холбогдох байгууллагуудад

хүргүүлсэн. Түүнчлэн хянан шалгагч нарт зориулсан сургалтыг зохион байгуулав.

СМА-аас дараах гарын авлага болон заавар, зөвлөмжийг боловсруулан холбогдох мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд хүргүүлсэн. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч, нотариатч болон хуульч нарт тус тус зориулсан МУТС эрсдэлд суурилсан аргачлалыг хэрэгжүүлэх гарын авлага;
2. Нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч, нотариатч, хуульч, үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч болон үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын байгууллага нарт зориулсан СМА-д ирүүлэх тайлан бөглөх заавар, зөвлөмж.

Холбогдох гарын авлага, заавар зөвлөмжтэй СМА-ны албан ёсны цахим хуудас болох <https://fiu.mongolbank.mn/> руу орж танилцана уу.

2017-2019 онуудад банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиглэлээр дараах байдлаар хяналт шалгалт хийжээ.

Хүснэгт 8. Банкнаас бусад мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд хийгдсэн хяналт шалгалтын тоо /2017-2019/

2017	2018	2019
139	1,025	269

Эх сурвалж: Монголбанк, СМА

ХАВСРАЛТ

Хавсралт 1. Бусад орны СМА-дуудтай байгуулсан Харилцан ойлголцлын санамж бичиг (ХОСБ)

Д/д	Байгууллагын нэр	Улсын нэр
1	Financial Crimes Investigation Board (MASAK)	Бүгд Найрамдах Турк Улс
2	China Anti-Money Laundering Monitoring and Analysis Center (CAMLMAC)	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс
3	Financial Transactions and Reports Analysis Center of Afghanistan (FinTRACA)	Исламын Бүгд Найрамдах Афганистан Улс
4	Financial Intelligence Unit - Malaysia (UPWBNM)	Малайз Улс
5	The State Financial Monitoring Service of Ukraine (SFMS)	Украин Улс
6	Bangladesh Financial Intelligence Unit (BFIU)	Бүгд Найрамдах Бангладеш Ард Улс
7	Financial Intelligence Unit-Mexico (FIU-Mexico)	Мексикийн Нэгдсэн Улс
8	Financial Information Unit (FIU-Nepal)	Холбооны Бүгд Найрамдах Ардчилсан Балба Улс
9	Office for Money Laundering Prevention (OMLP)	Бүгд Найрамдах Словени Улс
10	Federal Financial Monitoring Service (Rosfinmonitoring)	Оросын Холбооны Улс
11	Anti-Money Laundering Division (AMLД)	Тайвань – Бүгд Найрамдах Хятад Улс
12	Japan Financial Intelligence Center (JAFIC)	Япон Улс
13	The Department of Financial Monitoring of the State Control Committee of the Republic of Belarus (DFM)	Бүгд Найрамдах Беларусь Улс
14	Anti-Money Laundering Council (AMLC)	Бүгд Найрамдах Филиппин Улс
15	Financial Intelligence Unit of Sri Lanka (Sri Lanka FIU)	Бүгд Найрамдах Ардчилсан Социалист Шри Ланка Улс
16	Office for Prevention and Fight against Money Laundering (SPCSB)	Бүгд Найрамдах Молдова Улс
17	Committee on Financial Monitoring of the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan (Finmonitoring)	Бүгд Найрамдах Казахстан Улс
18	Korea Financial Intelligence Unit (KoFIU)	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс
19	The State Financial Intelligence Service under the Government of the Kyrgyz Republic (FIS)	Бүгд Найрамдах Киргиз Улс

Хавсралт 2. Төрийн болон төрийн эрх үүргийг хэрэгжүүлэгч төрийн бус байгууллага, өөрөө удирдах байгууллагуудад чиглэсэн соён гэгээрүүлэх ажлын үр дүн

Д/д	Огноо	Соён гэгээрүүлэх ажлын сэдэв	Хамтран ажилласан байгууллага	Оролцсон байгууллага болон оролцогчдын тоо
1	2018.10.08	СМА-ны үйл ажиллагаа, оролцоо ба АТГ-ын хамтын ажиллагаа	Авлигатай тэмцэх газар	Авлигатай тэмцэх газар болон хууль сахиулах байгууллагын 50 төлөөлөл
2	2019.03.12	СМА-ны үйл ажиллагаа, МУТСТ-д ГЕГ-ын оролцоо	Гаалийн ерөнхий газар	40 гаалын байцаагч
3	2019.02.13	Үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын салбарын зохицуулалт ба МУТСТ	Санхүүгийн зохицуулах хороо	Эрх бүхий байгууллагын 13 төлөөлөл
4	2019.06.27	МУТСТ тогтолцоо, СМА-ны үүрэг ба ЦЕГ-ын оролцоо	Цагдаагийн ерөнхий газар	60 мөрдөгч
5	2018.07 – 2019.04	МУТСТ-д Хуульчдын хүлээх үүрэг ба ОУ-ын стандарт, хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх тухай	Монголын хуульчдын холбоо	Хуульчдын холбооны удирдлагууд
6	2019.03	Ашгийн бус байгууллагын зохицуулалт	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам	Ашгийн бус байгууллагын тухай хуулийн төслийн ажлын хэсэг
7	2019.06.14	МУТСТ-д УБЕГ-ын хүлээх үүрэг, оролцоо	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар	20 улсын бүртгэгч
8	2019.05.10	СМА-ны хүлээн авдаг бэлэн мөнгөний гүйлгээний тайлан, сэжигтэй гүйлгээний тайлан, Гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тайлангийн танилцуулга	Татварын ерөнхий газар	

Хавсралт 3.СББМҮҮ-дэд хийсэн сургалт, семинар, форум, хэлэлцүүлэг, уулзалтын мэдээлэл

Д/д	Огноо	Үйл ажиллагааны төрөл /сургалт, семинар, форум, хэлэлцүүлэг, уулзалт/	Товч утга, агуулга	Хамтран ажилласан байгууллага	Оролцсон байгууллага болон оролцогчдын тоо
1	2019.9.10	Хадгаламж, зээлийн хоршоодын хяналтын зөвлөл, Гүйцэтгэх захирал, Нягтлан бодогчид зориулсан сертификаттай сургалт	МУТСТ тухай ерөнхий ойлголт өгөх	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбоо	11 ХЗХ-дын төлөөлөл
2	2019.09.20	Хадгаламж, зээлийн хоршоодын удирдлагуудын сургалт	МУТСТ тухай ерөнхий ойлголт өгөх	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбоо	12 ХЗХ-дын төлөөлөл
3	2019.09.26	Хадгаламж, зээлийн хоршоодын нягтлан бодогчдод зориулсан сургалт	Нягтлан бодогчдод МУТСТ тухай ойлголт өгөх	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбоо	Хот болон орон нутгийн ХЗХ-дын 16 нягтлан бодогч
4	2019.09.29-10.04	Санхүүгийн зах зээлийн нээлттэй өдөрлөг, МУТСТ сэдэвт сургалт	МУТС эрсдэлийн тухай ойлголт өгөх, банк бус санхүүгийн салбар МУТСТ чиглэлээр анхаарах асуудлууд, комплаенсын хөтөлбөрийг боловсруулах, МУТС гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай заавар зөвлөмж өгсөн.	Санхүүгийн зохицуулах хороо	242 зохицуулалттай этгээд
5	2019.10.06-07	Хадгаламж, зээлийн хоршоодын хяналтын зөвлөлийн гишүүд, удирдлагуудын чадавхжуулах сургалт	МУТСТ тухай ерөнхий ойлголт өгөх	Санхүүгийн зохицуулах хороо, Азийн хөгжлийн банк	Активын хэмжээгээр эхний 20-д багтах ХЗХ-дын 51 төлөөлөл
6	2019.10.11	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооноос хадгаламж, зээлийн хоршооны хяналтын зөвлөлийн гишүүдэд зориулсан сургалт	МУТСТ тухай ерөнхий ойлголт өгөх	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбоо	8 ХЗХ-дын хяналтын зөвлөлийн 11 гишүүд
7	2019.10.25	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооноос хадгаламж, зээлийн хоршооны зээлийн хорооны гишүүдэд зориулсан сургалт	МУТСТ тухай ойлголт	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбоо	18 ХЗХ-дын зээлийн хорооны гишүүд

8	2019.10.22	МУТСТ сургалт	МУТСТ тухай ойлголт, Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, УТНБЭ, Кейс ажиллагаа, эцсийн өмчлөгчийг олох даалгавар, г.м	Азийн хөгжлийн банк	27 банк, ББСБ, ХЗХГ, ҮЦГ, ДГ, ТББ-ын төлөөлөл
9	2019.10.23	МУТСТ сургалт	МУТСТ тухай ойлголт, Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, УТНБЭ, Кейс ажиллагаа, эцсийн өмчлөгчийг олох даалгавар, г.м	Азийн хөгжлийн банк	26 банк, ББСБ, ХЗХГ, ҮЦГ, ДГ, ТББ-ын төлөөлөл
10	2019.10.25	МУТСТ сургалт	МУТСТ тухай ойлголт, Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, УТНБЭ, Кейс ажиллагаа, эцсийн өмчлөгчийг олох даалгавар, г.м	Азийн хөгжлийн банк	34 хуульч, нотариатч
11	2019.10.28	МУТСТ сургалт	МУТСТ тухай ойлголт, Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, УТНБЭ, Кейс ажиллагаа, эцсийн өмчлөгчийг олох даалгавар, г.м	Азийн хөгжлийн банк	37 нягтлан бодогч
12	2019.10.29	МУТСТ сургалт	МУТСТ тухай ойлголт, Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, УТНБЭ, Кейс ажиллагаа, эцсийн өмчлөгчийг олох даалгавар, г.м	Азийн хөгжлийн банк	31 үнэт металл, үнэт чулуу, тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгчид
13	2019.10.30	Санхүүгийн зохицуулах хорооны албан хаагчдыг чадавхжуулах ахисан шатны сургалт	МУТСТ ахисан шатны сургалт	Азийн хөгжлийн банк	СЗХ-ны ХШЗГ-ын 29 албан хаагч
14	2019.11.15	МУТСТ сургалт	МУТСТ эрх зүйн орчин, МҮЭ, ХТМ, мэдээлэх, хариуцлага		Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооноос 28 төлөөлөл
15	2019.11.20	МУТСТ сургалт	МУТСТ эрх зүйн орчин, МҮЭ, ХТМ, мэдээлэх, хариуцлага		Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооны хяналтын зөвлөлийн 15 төлөөлөл

16	2019.11.21	МУТСТ урьдчилан сэргийлэх ажиллагаа	ФАТФ-ын зөвлөмж, хэрэгжилт, Санхүүгийн зохицуулах хорооны зохицуулалтын байгууллагууд, хуульд орсон нэмэлт өөрчлөлт, МУТСТ эрсдэлийн үнэлгээ, хяналт шалгалт, хамрах хүрээ		Онцгой байдлын ерөнхий газрын 20 албан хаагч
17	2019.11.23	МУТСТ сургалт	МУТСТ эрх зүйн орчин, МҮЭ, Харилцагчийг таньж мэдэх, мэдээлэх, хариуцлага	Монголын хохирол үнэлэгчдийн холбоо	50 даатгалын хохирол үнэлэгч
18	2019.11.25	МУТСТ сургалт	МУТСТ чиглэлийн эрх зүйн орчин, МҮЭ, харилцагчийн таньж мэдэх, хариуцлага		Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооны 16 зээлийн ажилтан
19		МУТСТ сургалт	МУТСТ чиглэлийн эрх зүйн орчин, МҮЭ, харилцагчийн таньж мэдэх, хариуцлага		Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооны 12 нягтлан бодогч
20	2019.12.06	Даатгалын зуучлагчийн сургалт	МУТСТ эрх зүйн орчин, МҮЭ, ХТМ, мэдээлэх, хариуцлага	Монголын даатгалын зуучлагчдийн холбоо	70 даатгалын зуучлагч
21	2019.12.13	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооноос Хадгаламж, зээлийн хоршооны нягтлан бодогчдод зориулсан сургалт	МУТСТ тухай ерөнхий ойлголт өгөх	Монголын хадгаламж зээлийн хоршоодын үндэсний холбоо	15 ХЗХ-дын хяналтын зөвлөлийн гишүүд
22	2019.12.26	МУТСТ сургалт	МУТСТ үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх шаардлага, хуулиар хүлээх үүрэг, авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээ, эрсдэлийн үнэлгээ, харилцагчийг таньж мэдэх арга хэмжээ	Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт	39 нягтлан бодогчид
23	2020.01.03	МУТСТ чиглэлээр хянан шалгагчдыг чадавхжуулах сургалт	Санхүүгийн зохицуулах хорооноос МУТСТ хяналт шалгалтын тогтолцоо хэрэгжүүлсэн туршлага, тулгарч буй асуудлууд	Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо	40 хянан шалгагч
24	2020.01.10	Томоохон ББСБ-уудад СГТ талаар мэдээлэл өгөх уулзалт	Сэжигтэй гүйлгээ, сэжигтэй үйлдлийг тодорхойлох	Санхүүгийн зохицуулах хороо	32 ББСБ

Хавсралт 4. Техник туслалцаа

Д/д	Техник туслалцаа авсан байгууллага	Техник туслалцаа үзүүлсэн байгууллага	Чиглэл	Төсөл үргэлжлэх хугацаа
1	Гадаад харилцааны яам (СМА, ХЗДХЯ)	Азийн хөгжлийн банк	МУТСТ хуулийг боловсронгуй болгох, терроризмыг санхүүжүүлэх болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх хориг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх эрх зүйн үндсийг бий болгох	2018
2	СМА (Терроризмтой тэмцэх зөвлөл)	Австрали Улсын Дотоод хэргийн яам	Үй олноор хөнөөх зэвсгийн санхүүжилттэй холбоотой санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах тухай эрх зүйн зохицуулалт бий болгох хүрээнд бодлогын болон хууль тогтоомжийн чиглэлээр дэмжлэг үзүүлэх	2018-2020
3	СМА	АНУ-ын СЯ-ны Техник туслалцааны алба	СМА-ны мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чадавхыг бэхжүүлэх, МУТСТ чиглэлээр санхүүгийн болон санхүүгийн бус салбарт хяналт шалгалт хийх чадавхыг нэмэгдүүлэх	2018-2021
4	СМА	Олон улсын валютын сан	Хууль эрх зүйн тогтолцоог сайжруулах, СМА-ны чадавхийг нэмэгдүүлэх болон хяналт шалгалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох	2019.12 сар хүртэл
5	СМА	Азийн хөгжлийн банк	МҮЭ-үүдэд зориулсан харилцагчийг таньж мэдэх журам, олон улсад мөрдөгдөж буй стандарт, хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний чиглэлээрх сургалтыг зохион байгуулах ажиллагаанд СМА-аас дэмжлэг үзүүлж оролцох	2018-2020
6	Монголбанк	Олон улсын валютын сан	Хууль эрх зүйн тогтолцоог сайжруулах болон хяналт шалгалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох, чадавхыг нэмэгдүүлэх	2018-2020
7	Монголбанк	Азийн хөгжлийн банк	Банкуудад зориулсан харилцагчийг таньж мэдэх журам, олон улсад мөрдөгдөж буй стандарт, хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний чиглэлээрх сургалт	2018-2020
8	Санхүүгийн зохицуулах хороо	Олон улсын хөрөнгө оруулалтын банк, Эрнст&Яанг	Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх, газар дээрх болон зайны хяналт шалгалтын журмыг шинэчлэн боловсруулж бүхий л чиглэлийн хяналт шалгалтын үйл ажиллагааны зохицуулалтыг боловсронгуй болгох	2018.01-2018.06 /эхний шат дууссан/
9	Санхүүгийн зохицуулах хороо	Азийн хөгжлийн банк	Санхүүгийн зохицуулах хорооны хянан шалгагч, бүртгэлийн ажилтнууд болон банк бус санхүүгийн байгууллагууд, хадгаламж зээлийн хоршоо, үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа эрхлэгчдэд зориулсан мөнгө угаахтай тэмцэх чиглэлээрх сургалт	2018-2020
10	Улсын ерөнхий прокурорын газар (АТГ, ЦЕГ, СМА)	Дэлхийн Банк СТАР байгууллага	Эрх зүйн харилцан туслалцаа болон санхүүгийн мөрдөн шалгах ажиллагаа /хөрөнгө хураах, буцаан авах зохицуулалтын боловсронгуй болгох/	2018-2020
11	Улсын ерөнхий прокурорын газар, Авлигатай тэмцэх газар, Цагдаагийн ерөнхий газар, СМА	Тайланд Улсын хууль сахиулах академи болон АНУ-ын холбооны татварын байгууллага	Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх гэмт хэргийг илрүүлэх, санхүүгийн дүн шинжилгээ хийх болон энэ төрлийн гэмт хэргийг мөрдөн шалгах арга, техник суралцах, ижил төрлийн үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагуудаас туршлага судлах	2018-2020

Хавсралт 5. СББМҮҮ-д хүрч ажиллах ажлын хүрээнд хийсэн сургалтууд

Д/д	Огноо	Товч утга, агуулга	Тайлбар
1	2019.11.07	Мөнгөугаахболонтерроризмыгсанхүүжүүлэхтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ	Хуульчдын холбоотой хамтран Өмгөөллийн нөхөрлөлүүдэд зориулсан МУТСТ тухай болон эрсдэлийн үнэлгээний тухай
2	2019.10.25	Монголын хуульчдын холбоо, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Азийн хөгжлийн банк-сургалт	МУТСТ тухай болон эрсдэлийн үнэлгээний тухай
3	2019.12.02	Монголбанк, ХЗДХЯ, УБЕГ, Монголын хуульчдын холбоо, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт, Монголын Нотариатчдын танхим	МУТСТ тухай болон эрсдэлийн үнэлгээний тухай
4	2019.12.26	СМА, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт	МУТСТ-д нягтлан бодогчдын үүрэг, хяналт шалгалт
5	2019.12.13	СМА, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт	МУТСТ тухай үндсэн ойлголтууд

Хавсралт 6. Хамтарсан хяналт шалгалтын хүрээнд хийсэн уулзалтууд

Д/д	Огноо	Оролцсон байгууллага	Тайлбар
1	2019.10.17	СМА, Монголбанк, Монголын Нотариатчдын танхим	Монголбанк, СМА
2	2019.11.06	СМА, Олон улсын валютын сан, Монголын Нотариатчдын танхим	Зайнаас хяналт шалгалт хийх асуулгын талаар уулзалт
3	2019.11.18	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Нотариатчдын танхим	СМА, ХЗДХЯ-наас Нотариатын танхимын ажлын хэсгийн бүрэлдхүүнтэй хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
4	2019.10.31	СМА, Монголын Хуульчдын холбоо	СМА, Монголын хуульчдын холбоо, ХЗДХЯ хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
5	2019.11.01	СМА, Монголын Хуульчдын холбоо, ХЗДХЯ	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
6	2019.11.07	Монголбанк, Монголын Хуульчдын холбоо	СМА, Монголын Хуульчдын холбоо хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
7	2019.11.08	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо,	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
8	2019.11.12	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
9	2019.11.18	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
10	2019.11.21	СМА, Монголын Хуульчдын холбоо	СМА, Монголын Хуульчдын холбоо хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
11	2019.11.28	СМА, ХЗДХЯ, Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын Хуульчдын холбоо, Монголын Нотариатчдын танхим, Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт	Хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
12	2019.12.23	СМА, ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо	Хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт
13	2019.12.31	ХЗДХЯ, Монголын Хуульчдын холбоо	Хамтарсан хяналт шалгалтын талаарх уулзалт

Хавсралт 7. Хуульч, нотариатч, нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч нарт хийсэн хяналт шалгалт

Д/д	Дэд ажлууд	Огноо	Тайлбар
1	Хяналт шалгалтын ажлын хэсэг байгуулах	2019.11.15	Нотариатчдын танхим, Хуульчдын холбоо тус тусдаа хяналт шалгалтын ажлын хэсэг байгуулсан.
2	Мэргэжлийн холбоодтой хамтран зайнаас хяналт шалгалт хийх гарын авлага боловсруулах	2019 оны 3, 4-р улирал	СББМҮҮ нарт хяналт шалгалт хийх гарын авлага боловсруулж хариуцсан холбоодод хүргүүлсэн.
3	Эрсдэлийн үнэлгээний асуулга боловсруулах, Асуулгыг СББМҮҮ нараар бөглүүлж авах	2019 оны 3, 4-р улирал	Хариуцсан холбоодтой хамтран СББМҮҮ нараас авах эрсдэлийн үнэлгээний асуулгыг боловсруулав. 250 нотариат, 130 хуульч, 150 нягтлан бодогч нараас бөглүүлж авсан.
4	Эрсдэлийн үнэлгээ хийх, Эрсдэл өндөртэй СББМҮҮ нарыг тогтоох	2019 оны 3, 4-р улирал	Асуулгын дагуу эрсдэлийн үнэлгээг хийж эрсдэл өндөртэй СББМҮҮ нарыг тогтоов. Өндөр эрсдэлтэй 5 хуулийн фирм, 5 нотариат, 5 санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэгч компанийг тогтоон газар дээрх хяналт шалгалт хийхээр тогтов.
5	Газар дээр хяналт шалгалт хийх удирдамж боловсруулах	2019 оны 3, 4-р улирал	Хариуцсан холбоодтой хамтран газар дээрх хяналт шалгалт хийх удирдамж боловсруулав.
6	Эрсдэл өндөртэй СББМҮҮ нарт газар дээрх хяналт шалгалт хийх	2019 оны 4-р улирал	Өндөр эрсдэлтэй гэж үнэлэгдсэн 5 нотариатч, 5 хуулийн фирм, санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэгч компанид газар дээрх хяналт шалгалтыг хийв.
7	Хяналт шалгалтын тайлан бичих	2019 оны 4-р улирал	Газар дээрх хяналт шалгалтын тайланг бичиж дуусгав.

Хавсралт 8. СМА-ны ажилтнуудын 2018-2019 онд оролцсон дотоод арга хэмжээний жагсаалт

Д/д	Огноо	Сургалтын нэр	Зохион байгуулагч
1	2018.02.01	Ахисан түвшиний Майкрософт Эксель	Олон улсын валютын сан
2	2018.03.26	Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх	СЗХ, Эрнст&Янг ХХК
3	2018.05.08	Цахим мөнгө	АНУ-ын Сангийн яамны ТТА
4	2018.05.09-2018.05.10	Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх	Австралийн дотоод хэргийн яам
5	2018.06.14-2018.06.15	Оффшор бүс нутгийг ашиглан мөнгө угаах, түүнтэй тэмцэх олон улсын туршлага	АТГ
6	2018.07.25	Орлогыг нотлох аргууд	АНУ-ын Сангийн яамны ТТА
7	2018.09.14	Оффшор банк	АНУ-ын Сангийн яамны ТТА
8	2018.10.08-2018.10.12	Санхүүгийн мөрдөн шалгах ажиллагаа	НҮБ, Дэлхийн банк, Авлигатай тэмцэх газар
9	2018.10.22-2018.10.24	Террорист этгээдийн жагсаалтыг мөрдөж ажиллах болон хөрөнгө царцаах тогтолцоо	НҮБ, Гадаад харилцааны яам, СМА
10	2018.11.02	НҮБ-ын Авлигын эсрэг конвенцийн 2 дугаар бүлэг (Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ), 5 дугаар бүлэг (Хөрөнгө буцаан олгох)-ийн хэрэгжилтийн өөрийн үнэлгээний тайланг гаргах	Авлигатай тэмцэх газар
11	2018.11.29	Гадаад худалдааг ашиглан мөнгө угаах	-

12	2019.03.20	Монголын тогтвортой санхүүжилтийн форум	Голомт банк
13	2019.03.20	"Future Thinking" сэдэвтэй сургалт	Азийн хөгжлийн банк
14	2019.03.21	Санхүүгийн шинжилгээний арга техник сэдэвт сургалт	-
15	2019.04.05	"Ногоон Таксономи"-г танилцуулах хэлэлцүүлэг, семинар	Тогтвортой санхүүгийн холбоо
16	2019.04.08- 2019.04.12	Санхүүгийн мөрдөн шалгах ажиллагааны сургалт	Авлигатай тэмцэх газар
17	2019.05.14- 2019.05.17	Жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийн зээлийн эрсдэлийн удирдлага сэдэвт сургалт	Азийн хөгжлийн банк
18	2019.06.04	Авлигын эсрэг - 1 өдрийн хөтөлбөрт сургалт	Авлигатай тэмцэх газар
19	2019.07.29	Монгол Улс дахь авлигын эсрэг шинэтгэл	Авлигатай тэмцэх газар
20	2019.08.26- 2019.08.30	Холбооны мөрдөх товчоо – МУТСТ	АНУ-ын Элчин сайдын яам, Цагдаагийн ерөнхий газар
21	2019.09.24	Мэдээллийг төрийн байгууллагын цахим тайланд хэвшүүлэх нь	Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилга
22	2019.10.22- 2019.10.24	Цахим аюулгүй байдлын сургалт	АНУ-ын Элчин сайдын яам

Хавсралт 9. СМА-ны ажилтнуудын 2018-2020.I онуудад оролцсон гадаад арга хэмжээний жагсаалт

Д/д	Огноо	Сургалт, семинарын нэр	Зохион байгуулагч	Сургалт зохион байгуулагдсан улс
1	2018.04.07-2018.04.14	МУТСТ-тэй холбоотой ОХУ-ын СМА-аас туршлага судлах сургалт	ОХУ-ын СМА-ны Олон улсын сургалтын төв	Оросын Холбооны Улс
2	2018.06.10-2018.06.15	МУТСТ	АНУ-ын Төв банк	Америкийн Нэгдсэн Улс
3	2018.07.09-2018.07.13	Санхүүгийн мөрдөн шалгах техник	Тайланд Улсын хууль сахиулах академи болон АНУ-ын холбооны татварын байгууллага	Тайландын Хаант Улс
4	2018.09.21-2018.09.28	Эгмонт бүлгийн Жилийн уулзалт	Эгмонт бүлэг	Австралийн Холбооны Улс
5	2018.10.03-2018.10.06	Дотоод аудитын сургалт	-	Бүгд Найрамдах Польш Улс
6	2018.12.03-2018.12.08	СМА-ны аюулгүй байдлыг хангах	Эгмонт бүлэг	Тайвань – Бүгд Найрамдах Хятад Улс
7	2019.01.09-2019.01.11	АНДМУТБ/Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлгийн Хамтарсан ажлын хэсгийн уулзалт	АНДМУТБ / Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлэг	Австралийн Холбооны Улс
8	2019.03.04-2019.03.08	ТС-ын эсрэг хамтын ажиллагаа, мэдээллийн солилцоог сайжруулах чиглэлээр дундад азийн мэргэжилтнүүдийн уулзалт	Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банк, НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх алба	Бүгд Найрамдах Узбекистан Улс
9	2019.04.16-2019.04.20	Олон улсын валютын сангийн Жилийн уулзалт	Олон улсын валютын сан	Америкийн Нэгдсэн Улс
10	2019.05.14-2019.05.19	ФАТФ/АНДМУТБ Хамтарсан уулзалт	ФАТФ / АНДМУТБ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс
11	2019.05.27-2019.05.31	Евро-Азийн мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх бүлгийн 30 дахь удаагийн ээлжит хурал	Дэлхийн банк	Оросын Холбооны Улс
12	2019.06.02-2019.06.08	Сургалт	Олон улсын валютын сан	Бүгд Найрамдах Сингапур Улс
13	2019.07.01-2019.07.05	Эгмонт бүлгийн жилийн уулзалт	Эгмонт бүлэг	Нидерландын Вант Улс
14	2019.07.08-2019.07.13	ФАТФ-ын Зөвлөмжүүдийн талаарх сургалт	ФАТФ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс
15	2019.08.15-2019.08.25	АНДМУТБ-ын жилийн уулзалт	АНДМУТБ	Австралийн Холбооны Улс
16	2019.09.09-2019.09.15	АНДМУТБ/ Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлгийн хамтарсан ажлын хэсгийн уулзалт	АНДМУТБ / Олон улсын хамтын ажиллагааны хяналтын бүлэг	Тайландын Хаант Улс
17	2019.09.10-2019.09.13	Евроазийн МУТСТ бүлгийн уулзалт	Евроазийн бүлэг	Бүгд Найрамдах Киргиз Улс
18	2019.10.14-2019.10.18	Санхүүгийн мөрдөн шалгах техник	Тайланд Улсын хууль сахиулах академи болон АНУ-ын холбооны татварын байгууллага	Тайландын Хаант Улс
19	2020.01.15-2020.01.23	ФАТФ / АНДМУТБ Хамтарсан уулзалт	ФАТФ / АНДМУТБ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс
20	2020.01.27-2020.01.31	ФАТФ-ын уулзалт	ФАТФ	Бүгд Найрамдах Франц Улс
21	2020.02.16-2020.02.21	ФАТФ-ын чуулга уулзалт	ФАТФ	Бүгд Найрамдах Франц Улс

Хавсралт 10. Монгол улсын ФАТФ-ын техник хэрэгжилтийн болон үр дүнтэй байдлын үнэлгээний цаг хугацааны матриц (2007-2020)

С	Бүрэн биелүүлсэн	NC	Биелүүлээгүй
LC	Дийлэнхийг биелүүлсэн	NA	Үнэлээгүй
PC	Хэсэгчлэн биелүүлсэн		

Хуучин дугаар	Шинэ дугаар	ЗӨВЛӨМЖ	40+9			40+11		
			2007-2011	2012-2013	2014-2016	2017-2018	2019	2020
		Тайлангийн төрөл Шалгуур	MER	PR	PR	MER	2nd FUR	3rd FUR
-	1	Эрсдэлээ үнэлэх, эрсдэлд суурилсан аргачлалыг хэрэгжүүлэх	NA	NA	NA	PC	PC	PC
		1.1				Partly met	Partly met	
		1.2				Met	Met	
		1.3				Met	Mostly Met	
		1.4				Met	Met	
		1.5				Not Met	Partly Met	
		1.6				Not Met	N/A	
		1.7				Mostly Met	Partly Met	
		1.8				Not Met	Partly Met	
		1.9				Partly met	Partly Met	
		1.10				Mostly Met	Met	
		1.11				Mostly Met	Met	
		1.12				NA	Partly Met	
31	2	Үндэсний хамтын ажиллагаа болон уялдаа холбоо	PC	PC	PC	PC	LC	LC
		2.1				Not Met	Met	
		2.2				Met	Met	
		2.3				Mostly Met	Mostly Met	
		2.4				Not Met	Met	
		2.5					Met	
1 & 2	3	Мөнгө угаах гэмт хэрэг	PC	PC	LC	LC	LC	LC
		3.1				Met		
		3.2				Mostly Met		
		3.3				NA		
		3.4				Met		
		3.5				Met		
		3.6				Met		
		3.7				Met		
		3.8				Met		
		3.9				Partly met		
		3.10				Partly met		
		3.11				Met		

3	4	Хөрөнгө хураах болон түр зуурын арга хэмжээ	PC	PC	LC	LC	LC	LC
		4.1				Met		
		4.2				Met		
		4.3				Met		
		4.4				Partly met		
II	5	Терроризмыг санхүүжүүлэх гэмт хэрэг	NC	NC	LC	LC	LC	LC
		5.1				Met	Mostly Met	
		5.2				Met	Mostly Met	
		5.2b				Not Met	Not Met	
		5.3				Met	Met	
		5.4				Met	Met	
		5.5				Met	Met	
		5.6				Met	Met	
		5.7				Partly met	Mostly Met	
		5.8				Met	Met	
		5.9				Met	Met	
		5.10				Met	Met	
III	6	Терроризм болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй холбоотой зорилтот санхүүгийн хориг арга хэмжээ	NC	NC	LC	PC	LC	LC
		6.1				Met	Met	
		6.2				Met	Met	
		6.3 (b)				Mostly Met	Met	
		6.4				Partly met	Met	
		6.5 (a,b,c,e)				Not Met	Mostly Met	
		6.5 (d)				Partly met	Mostly Met	
		6.5 (f)				Not Met	Met	
		6.6				Not Met	Met	
		6.7				Met	Met	
-	7	Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхтэй холбоотой санхүүгийн зорилтот хориг арга хэмжээ		NA	NA	NC	LC	LC
		7.1				Not Met	Met	
		7.2				Not Met	Mostly Met	
		7.3				Not Met	Mostly Met	
		7.4				Not Met	Met	
		7.5				Not Met	Met	
VIII	8	Ашгийн бус байгууллага	PC	PC	PC	PC	PC	PC
		8.1				Not Met	Partly met	
		8.2				Partly met	Partly met	
		8.3				Partly met	Met	
		8.4				Partly met	Partly met	
		8.5				Partly met	no change	
		8.6				Partly met	no change	

4	9	Санхүүгийн байгууллагын нууцлалын хууль тогтоомж	LC	LC	LC	LC	LC	LC
		9.1				Mostly Met		
5	10	Харилцагчийг таньж мэдэх	NC	NC	NC	LC	LC	LC
		10.1				Met		
		10.2				Mostly Met		
		10.3				Met		
		10.4				Met		
		10.5				Met		
		10.6				Met		
		10.7				Met		
		10.8				Met		
		10.9				Met		
		10.10				Partly met		
		10.11				Met		
		10.12				Not Met		
		10.13				Not Met		
		10.14				Met		
		10.15				NA		
		10.16				Met		
		10.17				Met		
		10.18				NA		
		10.19				Met		
		10.20				Met		
10	11	Баримт материал хадгалах	PC	PC	PC	C	C	C
		11.1				Met		
		11.2				Met		
		11.3				Met		
		11.4				Met		
6	12	Улс төрд нөлөө бүхий этгээд	NC	NC	NC	LC	LC	LC
		12.1				Met		
		12.2				Mostly Met		
		12.3				Met		
		12.4				Partly met		
7	13	Корреспондент банкны үйл ажиллагаа	NC	NC	NC	LC	LC	LC
		13.1				Met		
		13.2				Met		
		13.3				Partly met		
VI	14	Мөнгө, үнэ цэнэ бүхий зүйл шилжүүлэх үйлчилгээ	NC	NC	NC	PC	PC	C
		14.1				Met	Met	
		14.2				Partly met	Partly met	
		14.3				Met	Met	
		14.4				Partly met	Met	
		14.5				Partly met	Met	
8	15	Шинэ технологи	NC	NC	NC	LC	LC	PC
		15.1				Mostly Met		
		15.2				Mostly Met		

VII	16	Цахим шилжүүлэг	NC	NC	NC	LC	LC	LC
		16.1				Met		
		16.2				Met		
		16.3				NA		
		16.4				NA		
		16.5				Met		
		16.6				Met		
		16.7				Met		
		16.8				Partly met		
		16.9				Met		
		16.10				Met		
		16.11				Met		
		16.12				Met		
		16.13				Met		
		16.14				Met		
		16.15				Met		
		16.16				Mostly Met		
		16.17				Not Met		
		16.18				Partly met		
9	17	Гуравдагч этгээдээр гүйцэтгүүлэх	PC	PC	PC	NC	LC	LC
		17.1				Partly met	Mostly Met	
		17.2				Not Met	Met	
		17.3				Not Met	Met	
15 & 22	18	Дотоод хяналт болон гадаад дахь салбар, охин компани	PC	PC	PC	LC	LC	LC
		18.1				Mostly Met	Met	
		18.2 (a)				Partly met	Mostly Met	
		18.2 (b)				Partly met	Mostly Met	
		18.3				Met	Met	
21	19	Өндөр эрсдэлтэй улс орнууд	PC	PC	PC	PC	LC	LC
		19.1				Partly met	Mostly Met	
		19.2				Not Met	Mostly Met	
		19.3				Met	no change	
13 & IV	20	Сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэх	NC	NC	LC	LC	LC	LC
		20.1				Mostly Met		
		20.2				Met		
14	21	Мэдээллийг задруулах болон нууцлал	PC	PC	PC	PC	C	C
		21.1				Partly met	Met	
		21.2				Partly met	Met	
12	22	СББМҮҮ: Харилцагчийг таньж мэдэх	NC	NC	NC	NC	LC	LC
		22.1				Not Met	Partly Met	
		22.2				Not Met	Mostly Met	
		22.3				Not Met	Partly Met	
		22.4				Not Met	Mostly Met	
		22.5				Not Met	Met	

16	23	СББМҮҮ: Бусад арга хэмжээ	NC	NC	NC	NC	LC	LC
		23.1				Not Met		
		23.2				Not Met		
		23.3				Not Met		
		23.4				Not Met		
33	24	Хуулийн этгээдийн эцсийн өмчлөгч болон ил тод байдал	PC	PC	PC	PC	LC	LC
		24.1				Met	Met	
		24.2				Not Met	Not Met	
		24.3				Met	Met	
		24.4				Met	Met	
		24.5				Partly met	Met	
		24.6				Met	Met	
		24.7				Met	Met	
		24.8				Met	Met	
		24.9				Met	Met	
		24.10				Met	Met	
		24.11				Met	Met	
		24.12				NA	Met	
		24.13				Partly met	Met	
		24.14				Met	Met	
		24.15				Not Met	Not Met	
34	25	Эрх зүйн бусад зохицуулалт бүхий этгээдийн ил тод байдал болон эцсийн өмчлөгч	PC	PC	PC	PC	LC	LC
		25.1				NA	Mostly Met	
		25.2				NA	Mostly Met	
		25.3				Not Met	Met	
		25.4				Met	Met	
		25.5				Partly met	Mostly Met	
		25.6				Mostly Met	Mostly Met	
		25.7				Not met	Mostly Met	
		25.8				NA	Mostly Met	
23	26	Санхүүгийн байгууллагын зохицуулалт, хяналт шалгалт	PC	PC	PC	PC	LC	LC
		26.1				Met	Mostly Met	
		26.2				Mostly Met	Met	
		26.3				Partly met	Partly met	
		26.4				Partly met	Mostly Met	
		26.5				Partly met	Mostly Met	
		26.6				Partly met	Partly met	
29	27	Хянан шалгагчын эрх мэдэл	PC	PC	PC	LC	LC	LC
		27.1				Met		
		27.2				Met		
		27.3				Met		
		27.4				Partly met		

24	28	СББМҮҮ-ийн зохицуулалт, хянан шалгалт	NC	NC	NC	NC	PC	LC
		28.1				NA	NA	
		28.2				Not Met	Mostly Met	
		28.3				Not Met	Mostly Met	
		28.4 (a)				Partly met	Mostly Met	
		28.4 (b)				Partly met	Partly met	
		28.4 (c)				Partly met	Mostly Met	
		28.5				Not Met	Partly met	
26	29	Санхүүгийн мэдээллийн алба	NC	NC	NC	PC	C	C
		29.1				Met	Met	
		29.2				Met	Met	
		29.3 (a)				Partly met	Met	
		29.3 (b)				Met	Met	
		29.3 (c)				Met	Met	
		29.4				Partly met	Met	
		29.5				Met	Met	
		29.6				Met	Met	
		29.7				Met	Met	
		29.8				Met	Met	
27	30	Хууль сахиулах болон мөрдөн шалгах байгууллагын үүрэг	PC	PC	PC	C	C	C
		30.1				Partly met		
		30.2				Partly met		
		30.3				Mostly Met		
		30.4				Met		
		30.5				Met		
28	31	Хууль сахиулах болон мөрдөн шалгах байгууллагын эрх мэдэл	C	C	C	C	C	C
		31.1				Met		
		31.2				Met		
		31.3				Met		
		31.4				Met		
IX	32	Бэлэн мөнгө зөөвөрлөгчид	PC	PC	PC	PC	LC	LC
		32.1				Partly met	Mostly Met	
		32.2				Partly met	Mostly Met	
		32.3				Partly met	Mostly Met	
		32.4				Met	Met	
		32.5				Partly met	Mostly Met	
		32.6				Mostly Met	Mostly Met	
		32.7				Mostly Met	Mostly Met	
		32.8				Partly met	Partly Met	
		32.9				Met	Met	
		32.10				Mostly Met	Mostly Met	
		32.11				Met	Met	

32	33	Статистик мэдээлэл	NC	NC	NC	PC	LC	LC
		33.1 (a)				Met	Met	
		33.1 (b)				Partly met	Mostly Met	
		33.1 (c)				Partly met	Mostly Met	
		33.1 (d)				Mostly Met	Mostly Met	
25	34	Зааварчилгаа, эргэх холбоо	NC	NC	NC	PC	LC	LC
		34.1				Partly met	Mostly Met	
17	35	Шийтгэлийн арга хэмжээ	PC	PC	PC	PC	PC	LC
		35.1				Partly met	Partly met	
		35.2				Partly met	Mostly Met	
35 & I	36	Олон улсын арга хэрэгслүүд	PC+NC	NC	LC	C	C	C
		36.1				Met		
		36.2				Met		
36 & V	37	Эрх зүйн харилцан туслалцаа	LC+PC	PC	LC	C	C	C
		37.1				Met		
		37.2				Met		
		37.3				Met		
		37.4				Met		
		37.5				Met		
		37.6				Met		
		37.7				Met		
		37.8				Met		
38	38	Эрх зүйн харилцан туслалцаа: хөрөнгө царцаах, хураах	LC	LC	LC	LC	LC	LC
		38.1				Met		
		38.2				Met		
		38.3				Partly met		
		38.4				Mostly Met		
39	39	Гэмт хэрэгтэн шилжүүлэх	LC	LC	LC	LC	LC	LC
		39.1				Mostly Met		
		39.2				Met		
		39.3				Met		
		39.4				Mostly Met		

40	40	Олон улсын хамтын ажиллагааны бусад хэлбэр	PC	PC	PC	LC	LC	LC
		40.1				Met		
		40.2				Partly met		
		40.3				Met		
		40.4				Partly met		
		40.5				Partly met		
		40.6				Partly met		
		40.7				Partly met		
		40.8				Partly met		
		40.9				Met		
		40.10				Mostly Met		
		40.11				Met		
		40.12				Partly met		
		40.13				Partly met		
		40.14				Partly met		
		40.15				Met		
		40.16				Not Met		
		40.17				Met		
		40.18				Mostly Met		
		40.19				Met		
		40.20				Not Met		